

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1995. MÁRCIUS

Petőfi Sándor: Föl!

*Elég soká voltunk fajankók,
Legyünk végtére katonák!
Elég volt már a furulyából,
Riadjatok meg, harsonák!*

*Elöl pofoznak, hátul rúgnak,
Hazám, tovább is túrsz-e még?
Nem lobbansz föl, míg mennykővével
Föl nem gyujt a haragos ég?*

*Oh nemzetem, hát bírnak téged
Örökké féken tartani
A nagyfejűek s kisszivűek
(A táblabiráék) szavai?*

*Vagy úgy van, amint ők beszélnek,
Hogy elfajult már a magyar,
Hogy gyöngeségből, gyávaságból,
Harcolni nem bír, nem akar?*

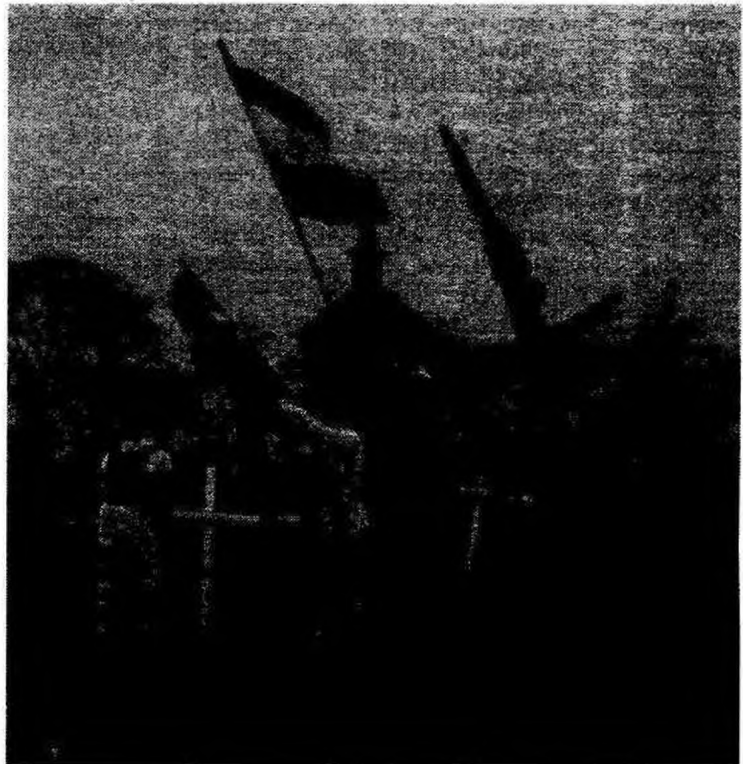
*Hazugság, szennyes gaz hazugság
S mint a nyelvetek, akkora;
Nem pezsg, nem habzik a magyar nép,
Csendes, de tüzes, mint bora.*

*Csak volna harc, csak öntenék már
Vérünket, bárcsak öntenék!
Majd meglátjátok, holtrészeg lesz
Minden csepptől egy ellenség.*

*Siess, hazám, napfényre hozni
Világgraszoló híredet,
Mit német járom, német ármány
Elrablott és eltemetett.*

*Jöjjön ki kardod a hüvelyből,
Mint fellegek közül a nap,
Vakúljanak meg s megvakúlnak,
Akkik reápillantanak.*

*Elég soká voltunk fajankók,
Legyünk végtére katonák!
Elég volt már a furulyából,
Riadjatok meg, harsonák!*

*Testületi ülés * Tájékoztató a telefonhelyzetről * A Mochovce-i atomerőmű kérdése * Iskolaszervezet *
Az Iskolaszék jelenti * Gyermeklélektan * Alapítvány * A turai kastély * Március 15. *
Testvérkapcsolatok * Turai népszokások * Vidám Téli Esték * Farsangolás * A Művelődési Ház
programjából * Rajzpályázat * Amatőr irodalom * A falugazdász hírei * Szennyvízprogram * Sport *
Információk, reklám

Tájékoztató a Képviselő-testület 1995. február 28-i üléséről

A munkaterv szerinti képviselő-testületi ülést Tóth István polgármester nyitotta meg, aki köszöntötte a meghívott vendégeket, majd javasolta a napirendi pontok sorrendjének változtatását, valamint új napirendi pontok megtárgyalását. A napirendi pontok megtárgyalása előtt a polgármester jelentést adott a lejárt határidejű önkormányzati rendeletek végrehajtásáról. A javasolt fő napirendi pontok változtatását, az új napirendi pontok felvételét és megtárgyalását, valamint a lejárt határidejű önkormányzati határozatok végrehajtásáról szóló jelentést a képviselő-testület egyhangúan elfogadta.

I. A község közbiztonságának helyzete

Nemes István százados az Aszódi Rendőrőrs parancsnoka írásban adott tájékoztatást a község közbiztonságáról. Az írásos anyag tartalmazza, hogy községünkben az előző évekhez viszonyítva a bűncselekmények száma csökkent. Azt is kifejtette, hogy a csökkenés a statisztikai adatokat nézve igen kedvező. Sok olyan eset, bűncselekmény is tudomásukra jut, melyeknél az állampolgárok nem tesznek feljelentést, de hogy miért nem, azt nem vizsgálják. A közúti balesetek száma az előző évihez képest duplájára emelkedett. A balesetek többsége főként figyelmetlenségből és ittas vezetésből adódott. A szóbeli kiegészítésében Nemes István százados elmondta, hogy a rendőrőrs vezetését másfélévvel ezelőtt vette át. A második évben az őrs munkaeredményét sikerült megduplázni, annak ellenére, hogy komoly létszámgonddal küszködnek. Szeretnének a rendőri intézkedések kulturáltságán javítani, polgárbarát rendőrséget létrehozni. A százados úr egyben kérte a képviselő-testület támogatását a polgárőr-csoport újbóli életbeléptetéséhez. Kérdések és hozzászólások többségében az engedély nélküli árusítások, az éjszakai órákban az ittas személyekkel kapcsolatos intézkedések lehetőségeinek témakörében voltak. Kérésként került az őrsparancsnok felé, hogy a havonként egyszer megtartandó vásáron a rendőrség a lehetőségeihez képest jelenjen meg. A kérdésekre, hozzászólásokra adott válaszokat, ígéreteket a képviselő-testület tudomásulvette és elfogadta.

Ehhez a napirendi ponthoz csatlakozott a Vagyongvédelmi Kft. ügyvezető igazgatójának beszámolója is. Az igazgató úr szintén írásos anyagban tájékoztatta a képviselő-testületet. Elmondta, hogy amióta Turán dolgoznak, talán az elmúlt év volt a legkomolyabb számukra, amikor a legtöbb intézkedést kellett megtenniük. Jó a kapcsolatuk a polgármesteri hivatallal, a tsz-szel és együttműködésük az Aszódi Rendőrőrrrel is kezd kialakulni.

A napirendi pont lényege abban fogalmazható meg, hogy egy háromlépcsős "védelem" kialakítását feltétlenül meg kell teremteni. Ez nem más, mint a polgárőrség, a Vagyongvédelmi Kft. és a rendőrség szoros együttműködése. Ennek az együttműködésnek az anyagi, személyi és technikai feltételei előteremthetők. A képviselő-testület a község közbiztonságáról adott tájékoztatót elfogadta.

II. Az 1994. évi költségvetés zárszámadása

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester és Sára Lászlóné pénzügyi csoportvezető volt. Az írásos anyagot a képviselő-testület már előzőleg megkapta. A szóbeli kiegészítés csak a néhány helyen téves számadatok kiigazításával volt kapcsolatos. Az 1994. évi költségvetést a pénzügyi bizottság átvizsgálta. Sára Mihály a bizottság nevében az 1994. évi zárszámadás beszámolóját elfogadásra javasolta. A képviselő-testület egyhangú szavazattal az 1. sz. táblázatban közölt adatokkal elfogadta az 1994. évi költségvetésről szóló beszámolót.

III. Tura Nagyközség Önkormányzatánk 1995. évi költségvetése

A napirendi pont előadója Tóth István polgármester és Sára Lászlóné pénzügyi csoportvezető volt. A polgármester tájékoztatásként elmondta, hogy az önkormányzat működése óta az idei év lesz a legnehezebb. Jelen pillanatban a leglényegesebb feladat az intézmények üzemeltetésének biztosítása. Az előző év tartalékából kerülnek finanszírozásra azok a feladatok, amelyekre a központi támogatás még nem érkezett meg, így a költségvetést sikerült nullára zárni. Kiemelt jelentőséggel bír, hogy az önkormányzatnak nem kellett hitelt felvennie, viszont az előző év pénzmaradványát be kellett építenie az új költségvetésbe. A napirendi ponttal kapcsolatos hozzászólások nagy részét a nem megfelelő mértékű központi támogatással kapcsolatos észrevételek alkották. Egyre több, eddig központilag ellátott feladatot osztanak le az önkormányzatoknak, de az ezekhez szükséges pénzügyi támogatás elmarad. Dolányi Mihály alpolgármester egy listát állított össze azokról a feladatokról, melyeket feltétlenül meg kellene oldani. Ezeknek az anyagi vonzata közel 20 millió Ft lenne, így sajnos most nem kerülhettek be a költségvetésbe, de az első adandó alkalommal fontossági sorrendben megvalósításukat el kell kezdeni. A képviselő-testület az önkormányzat 1995. évi bevételi és kiadási előirányzatát 429004 eFt-ban állapította meg. A képviselő-testület az I. negyedév költségvetési zárása után elrendeli a költségvetési rendelet felülvizsgálatát.

IV. Tura Nagyközség Polgármesteri Hivatalának ügyrendje

A hivatal ügyrendjének I. fejezete, annak jogállásával, irányításával foglalkozik. A II. fejezet tartalmazza a

hivatal feladatait, létszámát, az egyes belső szervezeti egységek főbb feladatait. A III. fejezet a hivatal működési rendjét írja elő, a hivatal ügyfélfogadási rendjét is magában foglalva. A Polgármesteri Hivatal ügyfélfogadási rendje:

Hétfő: 8-12 óráig és 13-16.30 óráig
Szerda: 8-12 óráig
Csütörtök: 8-12 óráig

Vadász György jegyző e napirendi ponttal kapcsolatban elmondta, hogy az ügyrend mellékletei - a munkaköri leírások - is hamarosan elkészülnek. A képviselő-testület a Polgármesteri Hivatal ügyrendjét tudomásul vette.

V. Hőforrás környéki zártkertek tulajdonrendezése

Az Általános Rendezési Terv a zártkerti dűlőben üdülőtelepek kialakítását irányozza elő. A terület feltárásánál messzemenőleg figyelembe kell venni az ott lévő épületeket. Az emberek szeretnék újfajta telepösszevonással telkeket kialakítani, ezért a telkeket összevonás után újra fel kell osztani. Legfontosabb feladat a lakosság széleskörű tájékoztatása, hiszen csak a lakosság beleegyezése után lehetséges a terület összevonása és a részletes rendezési terv elkészítése. A rendezés által érintett terület kb. 40 ha. Az elhangzottakkal kapcsolatban egy lakossági közmeghallgatás megtartását javasolta Tóth István polgármester. A képviselő-testület a hőforrás környéki zártkertek rendezéséről szóló beszámolót elfogadta.

VI. Tájékoztató a telefonhelyzetről

Tóth István polgármester ismertette a DIGITEL 2001 Rt. Igazgatósága által adott tájékoztatót, mely szerint dr. Lotz Károly közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter koncessziós megállapodást írt alá a DIGITEL 2001 Rt-vel a váci és gödöllői telefonos körzetek fejlesztésével kapcsolatban. Ezzel pont került sok korábbi vita végére, sikerült sok eddigi félreértést eloszlatni. A koncessziós szerződés aláírását követően nyílik lehetőség a finanszírozó tőke bevonására és a fejlesztések megkezdésére. A megkötött megállapodás értelmében 1995. évben a területen jelentős fejlesztés kell végrehajtani a társaságnak. Az eredeti elképzeléseiknek megfelelően a kábeltelvíziós rendszer is kiépítésre kerül a telefonhálózattal együtt. A koncessziós pályázat alapján a telefonhálózathoz való csatlakozás díja 1995. évben egyéni előfizetőknek 36000 Ft, közületeknek 75000 Ft. Az eddig jelentkezők által befizetett összeg változatlan és a későbbiek során sem fog változni. A telefonhelyzetről adott tájékoztatót a képviselő-testület tudomásul vette.

VII. Helyi adórendelet

Az írásos előterjesztésben szerepelt, hogy milyen típusú adók bevezetésére van lehetőség. Az adók mértékének megállapítása komoly előkészületeket igényel. Az önkormányzatok állami támogatásának megállapításánál keményen nézik saját adók

bevezetésének meglétét. Eddig helyi adóbevétele az önkormányzatnak nem volt, mert még ezévből is sikerült az üzemeltetés kigazdálkodása, fejleszteni azonban csak az adókból befolyt összegből lehetne. A hozzászólások alapján a képviselő-testületnek az a javaslata, hogy az írásos anyag tüzesebb átvizsgálása után a soronkövetkező testületi ülésen kell dönteni az adó bevezetéséről.

VIII. Utcanévtáblák és házszámok megrendelése

Már régóta húzódó probléma, hogy a megváltozott utcanevek és házszámok nem mindenütt vannak feltüntetve. Az új utcák, valamint hiányos névtáblák elkészítése és elhelyezése és azok költségei az önkormányzatot terhelik. Az utcanevek és a házszámok változásáról a lakosságot tájékoztatni kell. A fentiekkel kapcsolatos intézkedést a képviselő-testület a műszaki csoport részére kiadta.

IX. Iskolai tornaterem, ill. egyéb intézményekkel kapcsolatos átfogó koncepció kidolgozása

Szöbeli előterjesztés során Tóth István polgármester tájékoztatta a képviselő-testületet, hogy az oktatási törvény helyi alkalmazása után válik majd véglegessé, hogy az oktatási intézményeknél nagyságrendileg mire lesz majd szükség. Az Oktatási és Kulturális Bizottság ki fogja dolgozni az ezzel a kérdéssel kapcsolatos koncepcióját. Sürget az idő, mert a Tabán úti iskolát 1996. augusztusában vissza kell adni az egyháznak. Addigra feltétlenül meg kell oldani az ehhez szorosan kapcsolódó problémákat.

X. A Vásártér mellett kialakított 17 db telek eladásának meghirdetése

Az önkormányzat a telkeket ipari tevékenységnek minősülő vállalkozások céljára kívánja értékesíteni. A képviselő-testület a vételárat egységesen 200 Ft /négyzetméterben állapította meg, majd ezt követően egyhangú szavazattal határozatban fogadta el a telkek értékesítésével kapcsolatos feladatokat.

XI. Ünnepeink szervezése

Szöbeli előterjesztés során Tóth István polgármester tájékoztatta a képviselő-testületet, hogy ünnepeink megszervezése az előző évek jó tapasztalatai alapján az idén is hasonló lebonyolításban fognak történni. Remélhetőleg a Vigyázó Kör több segítséget kap majd, de nemcsak a MESZ részéről. A testület figyelemmel fogja kísérni az ünnepi rendezvények megtartásával kapcsolatos szervezési, lebonyolítási feladatokat. A rendezvényekre fordított kiadások természetesen a hivatal költségét terhelik.

Egyéb napirendi pontok:

- A szennyvízcsatorna-hálózat 2. ütemének céltámogatási igénybejelentésére lehetőség van. A céltámogatást 1996. évre is feltétlenül igényelnünk kell,

hogyan a beruházás a terveknek megfelelően pénzügyi oldalról is biztosítva legyen. A beruházás várhatóan 1996. év végére fog befejeződni.

- Megtörtént az Oktatási és Kulturális Bizottság nem képviselő-tagjainak megválasztása. Pásztor László, a bizottság elnöke tájékoztatta a képviselő-testületet, hogy az elmúlt ülés óta sikerült a bizottságba nem képviselő tagokat felkérni. Dolányi Annát (Tura, Vasút út 20.) és Kálna Tibort (Tura, Köztársaság út 1/a), továbbá Meleg András képviselőt javasolta beválasztani. A képviselő-testület egyhangú szavazattal határozatban erősítette meg az Okt. és Kult. Bizottság képviselő tagjának és nem képviselő tagjainak megbízását.

- Munkanélküli jövedelemptó támogatás elutasításában, személyszállítási díj törlési kérelmében, valamint telekigénylésben is döntött a testület.

- A Nyugdíjasklub és Idősek "Életet az éveknek" Országos Szövetsége kereste meg az önkormányzatot azzal az információval, hogy az Európai Idősek I. Baráti Találkozója címmel programot hirdetnek. Programfizet megjelentetését tervezik, többzres példányban, több nyelven, amelyben a turai önkormányzat is lehetőséget kapna, hogy abba bekerülve az országhatáron túl is megismerhessenek bennünket. Az ehhez kért anyagi támogatást a képviselő-testület egyhangúlag elfogadta.

1. sz. táblázat

	Polgármesteri Hivatal és intézményei	Szociális Otthon	Önkormányzat összesen
Bevétel	438777 eFt	24111 eFt	466888 eFt
Kiadás	398609 eFt	19559 eFt	- 14973 eFt
Függő átfutó kiegyenlítő- tések elszámolása:	-14973 eFt		- 14973 eFt
Pénzmaradvány	25195 eFt	4552 eFt	29747 eFt

2. sz. táblázat

Parkolódíj:	
- gépkocsira	50.- Ft/alkalom
- utánfutóra	20. Ft/alkalom
- I tonnát meghaladó gépkocsi esetén	100.- Ft/alkalom
- kistehergépkocsi esetén	70.- Ft/alkalom

Diós Csaba

***

Tájékoztató a telefonhelyzetről

A telefon-előfizetési díj visszaigénylésével kapcsolatos kérdéseire az alábbiakat tudjuk válaszolni:

- telefonon történő előzetes bejelentésre visszafizetési időpontot - valamely csütörtöki napra (10.00-14.00) - tudunk adni az előfizetőnek.

- a visszafizetés személyesen, vagy két tanú által aláírt meghatalmazással történik a DIGITEL-2001 Rt. pénztárában: Fót, Szent Benedek u. (Takarék Szövetkezet mögött).

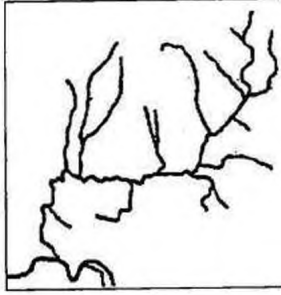
- a szükséges dokumentumok: - eredeti befizetési csekk,
- Önkormányzati Hivataltól közműfejlesztési hozzájárulás kifizetéséről szóló igazolás

Tájékoztatásul közöljük, hogy amennyiben valaki visszakéri a befizetett összeget, a későbbiekben ha meggondolja magát, már csak az új befizetési összeggel (36.000 Ft), és az új besorolásba tudjuk nyilvántartásba venni.

A telefon-előfizetést átruházni másra nem lehet, kivéve ha az lakáseladás miatt az új tulajdonos javára történik, valamint ha a befizető elköltözik - Digitales területen belül - az új lakhelyére viheti magával. Mindkét esetben a Digitel engedélyét kell kérni. További információért az előfizetők az ügyfélszolgálatunkhoz fordulhatnak a fenti telefonszámokon.

Üdvözzel:

Baginé Hosszúfalussy Judit
közönségszolgálat vezető

IPOLY UNIO
**Tiltakozás
a Mochovce-i atomerőmű építése ellen**

(Kivonat az Ipoly Unio Önkormányzathoz intézett leveléből)

Tisztelt Polgármester Úr!

Az Ipoly Unio szlovákia és Magyarország, azon belül az Ipoly folyó vízgyűjtő területén működő egyesület, melynek célja, hogy a térség természeti és kulturális örökségén és sokféleségén, valamint annak helyreállításán alapuló fenntartható fejlődési modell kialakítását elősegítsük.

Mint az Ipoly völgyében tevékenykedő társadalmi szervezet, több éve foglalkozunk a közvetlen közelünkben elhelyezkedő Mochovce-i atomerőmű ügyével. Mochovce-ben szlovákia négy atomreaktorblokkot kíván felépíteni, de pénzügyi nehézségek miatt 1991-ben a kivitelezéseket abbahagyták. Később az Electricité de France, a Bayernwerke és a Szlovák Áramszolgáltató Vállalat részvételével létrejött nemzetközi konzorcium hitelfelvételi kérelemmel fordult az Európai Beruházási és Újjáépítési Bankhoz az 1-es és a 2-es blokk befejezése érdekében. A bank A1-es kategóriába sorolta az atomerőművet, mely többek között kötelezővé teszi szlovákia és a környező országok lakosságának meghallgatását. Szervezetünk az alábbi főbb okokból kifolyólag nem ért egyet az erőmű atomerőműkénti üzembehelyezésével:

- Mochovce-ban felszerelni óhajtott szovjet típusú, nyomottvizes technológia, mint ahogy az 1986-os csernobili katasztrófa és több kisebb baleset is bizonyítja, elavult, Nyugat-Európában sehol sem használják.
  - A Siemens cég által a Mochovce-i atomerőműnek ajánlott biztonsági rendszer nem kielégítő, hiszen ugyanilyen típusú rendszert Németország egyesítése után Greitswald-ban is haladéktalanul leállították.
  - A korábbi kivitelezési munkák kívánnivalót hagynak maguk után; rabok végezték felületes munkával, sokhelyütt a beton szilárdsága sem kielégítő, stb.
  - Teptonikai törésvonal húzódik Mochovce temploma alatt, az erőmű közvetlen közelében, melynek jelenlegi aktivitása nincs kellően megvizsgálva, pedig a közelben nem nagy időtávlatban több jelentős földrengés is volt.
  - Köztudott, hogy a világon sehol sem oldották meg a primér radioaktív hulladékok hatástalanítását. Még a kutatók sem mernek becslésekbe bocsátkozni, sem a technológia kidolgozási határidejét, sem ezek várható költségeit illetően.
- Mindazonáltal szlovákia összes radioaktív hulladékát az erőmű közelében kívánja elhelyezni.

Együttal tisztelettel felhívjuk a Polgármester Úr figyelmét arra, hogy egy esetlegesen kiszabaduló radioaktív szennyezés az uralkodó széljárásnak köszönhetően elsősorban hazánk, így az Önök települését veszélyeztetné.

Amennyiben a Mochovce-i atomerőmű vonatkozásában egyetért álláspontunkkal, úgy tisztelettel kérjük a következőkre: Szíveskedjen levelet írni Baja Ferenc Környezetvédelmi és Területfejlesztési Miniszter Úr részére.

Segítségét előre is köszönjük!

Tisztelettel:

Gyenes Szilárd, az IPOLY UNIO titkára

Tisztelt Miniszter Úr!

Tura Nagyközség Önkormányzatának Képviselő-testülete az IPOLY UNIO társadalmi szervezetnek, a Mochovce-i atomerőmű megépítése elleni tiltakozó akcióját támogatja.

A Képviselő-testület 1995. február 28-i ülésén megbízta a polgármestert, hogy tolmácsolja a testület állásfoglalását a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium felé, valamint tegye közzé az IPOLY UNIO ezzel kapcsolatos tájékoztatását.

Tisztelettel:

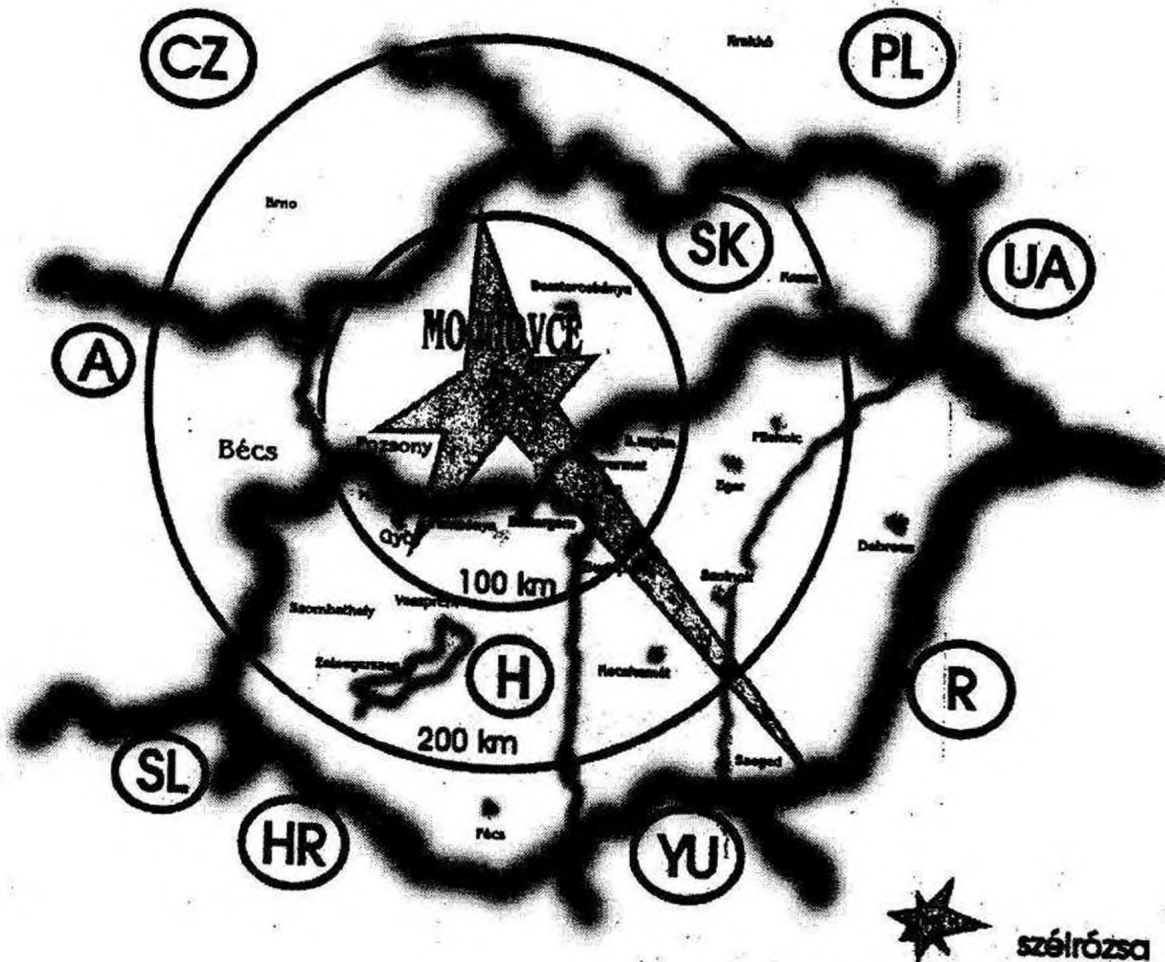
Tóth István
polgármester

Atomerőmű épül Szlovákiában a magyar lakosság környezeti kockázatára

Mohi a Garam folyó partján fekszik, mintegy 30 km-re a magyar határtól. Közelebb van Budapesthez, mint Pozsonyhoz és megépülése esetén ez lenne a legközelebbi atomerőmű Budapesthez. Ráadásul az uralkodó szélirány is Magyarország felé mutat,

az esetlegesen kiszabaduló rádióaktív szennyezés pedig a Garam és Duna közvetítésével vízi úton is pillanatok alatt elérné hazánkat, megmérgezné az ország legfontosabb ivóvízbázisát adó partszakaszokat. Az erőmű hatásterületnek nagyobbik része Magyarország területére esik! Ha csak a híre is röppen fel annak, hogy az erőműből sugárzó anyag jutott a környezetbe, a hatásterület mezőgazdasági termékeit sehol sem fogják átvenni. Esetlegese valódi szennyeződés esetén pedig a terület ingatlanjai is értéküket veszítik, és az ilyen esetekre semmilyen biztosítás nem nyújt kártérítést.

A mochovcei atomerőmű által veszélyeztetett területek

Beszélgetés Seszták Sándor iskolaigazgatóval az iskolaszervezet átalakulásának lehetőségeiről

- Igazgató Úr! Milyen módon, milyen szervezetben képzeli a Turai Általános Iskola jövőjét? Tudom, hogy a közelmúltban több fórumon foglalkozott e kérdéssel.

- Valóban így van. Összeállítottam egy rövid vitaindító anyagot, mellyel szerettem volna felhívni a figyelmet erre az igen fontos teendőre és arra is, hogy csak minden szempontot figyelembe vevő, időben előkészített döntést szabad majd meghozni, ha eljön az ideje. Megjegyzem, a kérdés nem új: szakmai körökben évek óta terítéken van Turán is. Gondolok itt az előző önkormányzati ciklusra, amikor művelődési koncepciót állítottak össze községünk számára, de említhetném az iskola új alapító-okiratának megszerkesztését is. Jómagam kifejtettem azt a véleményemet igazgatói pályázatomban és máshol - az iskola helyzetének elemzése után -, hogy a közeljövőben legalábbis illúzió lenne a 11 vagy 12 évfolyamos iskola kiépítése. Óvva intettem attól, hogy a túlzott lokálpatriotizmus vezessen e kérdés megítélésében, amely kérdés jóval komplexebb annál, hogy az érzelmek döntőek legyenek.

Figyelemfelhívásunk a pedagógusoknak, a szülőknek és az új önkormányzatnak szólt, illetve ezek szervezeteinek. Úgy gondolom csak mindannyian, együtt tudunk jól dönteni.

- Ön miért tartja illúziónak a saját középiskolát, hiszen tudjuk, hogy volt már ilyen Turán?

- A szívemnek és a szakmai vágyaimnak feltétlenül ez a szervezetváltás felelne meg a legjobban, pedagógusaink is, talán sokan mások is a községben jólesően emlékeznek az Ön által említett intézményekre. Azóta azonban sokminden megváltozott.

Bizonyára mindenki tisztában van azzal, hogy egy iskola kiépítése nem olcsó dolog, ellentétben a leépítésével. Kell hely, tanár, eszköz, mégpedig törvény szerinti jellemzőkkel ellátott módon és vannak egyéb szempontok is.

Vizsgáljuk először a helyigényt. Gimnázium esetén minimum 4 évfolyamos lehet az intézmény a 8. után (ennél csak több évfolyamos: 6 és 8 lélezik. Ilyenkor az általános iskolai évfolyamok csökkennek.) 1 osztály esetében évfolyamonként legalább 1 terem kellene - bár csoportbontások nélkül nehéz elképzelni gimnáziumi osztályt, sőt szakközépiskolait sem, legalább a nyelv, a számítástechnika tárgyakban -, ez 4 terem. A háziasszonyképző megszűnésével, ami 2 évfolyamos, 2 terem felszabadulna, de még mindig kellene legalább 2. (Ehhez is el kellene bontani a többmilliósi háziasszony-műhelyeket.) Talán a 2-3 pluszhelyiség nem is lenne olyan óriási gond - de tudnivaló, hogy a Tabán úti 9 terem pótlása is jelenleg abszolút nehézségekbe ütközik, ezért lesz a nyáron a tetőszerkezet felújítva. A 9 terem pótlása 100 millió Ft-os nagyságrendű. A jelenlegi tornatermünk is lecserélésre várna, ahová az alsótagozat be sem jut! Ez is 100 millióba kerülne. Csak első pillantásra tűnik ez túlzó véleménynek. Gondolom senki nem 2 teremben látja a megoldást, mikor a jelenlegi iskola ilyen helyzetben van.

Felvetődhet a csoportösszevonás is. Egyrészt a törvény határt szab ennek, másrészt osztályonkénti több gyerek a tanítás minőségi romlását okozná.

Szakközépiskola, szakmunkásképző esetén még műhelyek is szükségesek lehetnek.

A termeket esetleg műhelyeket be kell rendezni, fenn kell tartani, (fűtés, áram, karbantartás) eszközök kellene.

Ezeket ki sem számolom ...

Az oktatási törvény szerint ezekben az osztályokban a közismereti tárgyakat (magyar, matematika, stb.) csak egyetemi végzettségű tanárok taníthatják, az esetleges szakmaiakat főiskolai végzettségű szakoktatók. 4 gimnáziumi osztály esetén kb. 5 új tanár fizetését kellene előteremteni. Ha a törvény enyhül a végzettségi szempontból esetleg kötelező óraszámok terén, akkor is 2-3 tanár kell. 1 tanár fizetését átlagosan 25 ezer Ft bruttó összeggel számolva havonta, hozzátevé a járulékokat évente személyenként 600 ezer Ft-ot kapunk. Főiskolai végzettséggel és túlórák, szakkörök nélkül számolva. Mindenki folytathatja fejben.

Közben ne feledjük, a jelenlegi szervezetben hivatalos szakértői vélemény alapján minimum 6-7 tanárunk hiányzik, pótlásuk nyelv és művészetek terén az elmúlt 1 év alatt folyamatos próbálkozások ellenére sikertelen volt, ez maga megérne egy külön témát. Annyit azért elmondanék erről, hogy bérben és juttatásokban a turai pedagógusok igencsak hátul kullognak a megyében. Sem lakás, sem letelepedési segély, kedvezményes kölcsön nem vonzza ide a fiatalokat máshonnan - helyben pedig, ha szám szerint nézzük a "tanárpalántákat", elegendő lennének, de szakpármegoszlásuk kedvezőtlenül alakul. Ingázó tanárok további pénzbe kerülnének. Összefoglalva: a személyi feltételek sem kétféle fejlesztést követelnének.

Nos, hogy az előbb elmondottak még jobban érthetőek legyenek tudni kell: az idej önkormányzat által elfogadott költségvetés nem irányoz elő dologi kiadásnövekedést az ismert áremelkedések mellett. Azt is megemlítem, hogy a teljes költségvetés kb. 60 %-át alkotják a minimumon álló bérek, ezt épp fedezik a

központi, állami finanszírozások - a többit a falu. Ki fedezné az előbb említett szerkezetváltozásokat? Az önkormányzat, a község. Az önkormányzatra évről-évre több teher hárul, kötelezettségei, szociális, egészségügy, oktatási téren, a feladatokra kapott pénz csökken.

Melyek azok a tényezők, melyek mérsékelhetik az iskolaátalakulás költségeit?

Pl.: műhelyek kiváltása vállalkozók segítségével, esetleg nagyobb termelő céggel (Tsz, stb.) bevonásával. A tanulók után járó havi 2 ezer Ft, de még a tervbevett 5 ezer Ft adócsökkentés sem vonzó senki számára, mert egy tanuló komoly felelősség. A vállalkozások környékünkön kis volumenűek - és ezzel senkit nem akarok megsérteni, mert a problémához mérten értékeltem őket így - belterjesek, azaz családi jellegűek, főként szolgáltatói irányúak és borotvaélen táncolnak az adótengerek rengetegében; sok keletkezik, átalakul, megszűnik. Az ÁFÉSZ foglalkoztatási szempontból leépült, s a tsz sincs rózsás helyzetben. Mindezek nem adnak biztos alapot gyakorlati képzésre.

Végül megemlíthetem az egyéb "ébresztő" okok között, hogy a környék nagymúltú, kiépült infrastruktúrájú, nagy kapacitású középiskoláit szakmailag sem könnyű legyőzni, ha a tanerő meg is van ehhez. Előbb bizonyítani kell, azután nőhetne a szülők, gyerekek bizalma - de ez így 22-es csapdája: az esetleg ittmaradó gyengébb tanulókkal kellene túlszárnyalni a hagyományosan jó iskolákat, egyébként hamar kiürülne az új létesítmény. Ezért mondtam illúzióknak az elképzelést. Rokonszenves, szép, izgalmas, de az idő nem kedvez nekik.

Helyzetünk ismeretében, valamint körülményeink figyelembevételével szerintem az előttünk álló feladatok sürgősségi sorrendje a következő:

1. Tornaterem (esetleg uszoda) jelenlegi tanulóink és a törvényi előírások miatt.
2. A Tabán úti épület pótlása (9 tanterem). 1996. nyaratól az egyház tulajdona lesz - a további használat ideiglenes megoldás.
3. A Park úti épület teljes felújítása, vagy pótlása (5 tanterem).
4. A pedagógus-ellátottság törvényes szintre emelése.
5. A pedagógusjuttatások javítása, differenciálása, minőségi munka szerint. (A jelenlegi lehetőség a vezetés kezében kézfogas, ejnye-ejnye és elbocsájtás.)
6. Értelmiség-megtelepítő falupolitika kidolgozása, ehhez bázis megteremtése.

Ezek után jöhetnek az új dolgok:

- * széleskörű szülői igény felmérése, amit már most elkezdünk
- * az igények és anyagi eszközök egybehangolása
- * fejlesztés kidolgozása, lépésre bontása, támogatás megszerzése

- Ön milyen lehetőséget lát a változtatásra? Vagy lehetetlen változtatni?

- Azért ezt nem mondanám, de semmi olyat nem szabad elkövetnünk, melyet az esetleges törvénymódosítások, (szakképzési, oktatási, közalkalmazotti, nemzeti alaptanterv stb.) miatt zsákutcába vezetnek (lásd: esti iskola, háziasszonyképző), vagy a gazdasági helyzet csődbe juttat.

Véleményem szerint, a meglévő iskolát kell úgy fejleszteni - mind a létesítmény, mind a benne dolgozó nevelők morális és anyagi körülményeinek szintjén -, hogy a szülők bizalma továbbra sem inogjon meg, a turai gyermekek ne kényszerüljenek korai iskolaváltásra. Úgy érzem jelenleg ez a bizalom megvan és a középiskolai visszajelzések ezt tovább erősítik. Így tehát, aki nálunk tanul, ráér felvételizni később is, a felkészültsége jó alap lesz bármihez. A család is együtt maradhat, ami sok szempontból jó lenne.

- Esetleges változás esetén hogyan és miben látja ezt megvalósíthatónak?

- Csak olyan szerkezetet tudok elképzelni, amelyet megengednek a jelenlegi körülmények. Hangsúlyozom a jelenlegi körülményeket!

A 16. évig tartó tankötelezettség mindenképp felveti a 9. és 10. osztályok indításának kérdését, mi legyen a tovább nem tanuló gyengébb gyerekek sorsa? Utaztassuk őket valahová máshová? Utána mi lesz a sorsuk? Szakma nélkül?

Indíthatunk a turai diákoknak kiscsoportos osztályokat 9-10. évfolyamon, melyeknek tananyagába a NAT által meghatározott 50-60 %-os tanterven felüli szakmai irányultságot nyújtanánk, hogy 10. után rövidebb, hosszabb tanfolyamon szakmát kapjanak kézhez. Ilyen irányban már érdeklődtünk a Vöröskereszt, a munkügyi központ felelőseinél, s velük együtt elképzelhető megoldási módokat tartjuk, amelyhez a hatvani szakmunkásképző is biztosítana helyet 10. után bizonyos létszámkereten belül. Ehhez plusz személyek, helyiségek nem kellenek, sőt a háziasszonyképző eszköztára is jól felhasználható lenne. De azért ez is költség! Nem biztos, hogy az anyagi nehézségekkel küzdő önkormányzatunk bírná egyedül, ezért a polgármester úrral elhívtuk a környező falvak vezetőit, illetve igazgatóit, és ilyen irányban elkezdtük az előkészítő, egyeztető beszélgetést, egyelőre főként információs jelleggel. Remélem jó alap lesz ez, ha majd felgyorsulnak az események.

Változás pedig eddig is volt nálunk: karcsúsodtunk, a szerteágazó szerkezet egyszerűsödött. Megszűnt az esti tagozat, a gimnáziumi előkészítő osztály, idén indul (ha lesz elég jelentkező) utoljára háziasszonyképzés.

Létezik egy olyan veszély, amiről még szólnunk kell. A NAT-tervezet és az oktatási törvény jelen állapotban magukban hordozzák azt a lehetőséget is, hogy csak 8, vagy ennél is kevesebb évfolyamos legyen egy iskola, pl. 6 évfolyamos (a NAT szerinti alsó tagozat). Félő, hogy a finanszírozási problémák sok önkormányzatot errefelé mozdítanak. A magam és pedagógustársaim nevében kijelenthetem, hogy végzetes hiba lenne, ha Turán bekövetkezne, s egyben bizalmamat fejezem ki affelől, hogy felelős személyek hasonlóan gondolkodnak el és mindent megtesznek ez ellen. Bizalmam nem alaptalan, akár bizottsági, akár iskolaszéki, de önkormányzati szinten is ebbe az irányba mutató szándékot, de mégcsak viselkedést sem tapasztaltam. Ez nem is érdeke a turai szülőknek és gyerekeknek, ebben remélhetőleg nem lennének partnerek. Ha sikerül átmenetileg a 8, netán a 10 évfolyamos iskolát megerősíteni, akkor a gazdasági konjunktúra bekövetkezésével lehetőség marad a leendő kitérésre, de másképp nem.

Megpróbáltam több fórumon érthetővé tenni a jelenleg zajló folyamatokat, remélem valamennyire sikerült, de ahogy jeleztem, ez egy komplex, sokismeretlenes egyenlet. Kérem a szülőket, a falu közvéleményét, jelezze az iskola felé kérdéseit, véleményeit, elképzeléseit, igényeit. Biztos lehet bárki, hogy azok mind a nevelők, mind az iskolavezetés, de az iskolaszék vagy az Oktatási Bizottság és az önkormányzat felől is meghallgatásra találhatnak.

- Köszönöm a tájékoztató jellegű beszélgetést!

S.T.

***

Vélemény az iskolaszervezet átalakulásának lehetőségeiről

Meleg András, a Szociális Bizottság tagját beválasztották az Oktatási és Kulturális Bizottság külső tagjai közé, ahogyan az a képviselő-testületi ülésről adott beszámolóban olvasható. Az 1995. március 17-i Oktatási és Kulturális Bizottsági ülésen fejtette ki véleményét, elképzeléseit az iskolaszervezet átalakításának lehetőségeiről. Röviden összefoglalva elmondta, hogy az iskolaszervezet átalakításának törvénytervezete jelenleg még hig-folyós állapotban van. A jelenlegi bizonytalan állapotban sokminden elképzelhető. Ami viszont biztos, ha Tura a mezővárosi-városi rangot akarja elnyerni, mindenképp középiskolai (10-12 osztályos) képzésben kell gondolkodni. Meglátása szerint ez két irányú lehet. Egyik fajta középiskolai típus a gimnáziumi érettségéhez hasonló bizonyítvány megszerzésére jogosítana. A másik forma a szakképzésre irányulna. Egy 10 osztályos alapvizsga után az Országos Szakmai Jegyzékből kellene kiválasztani azokat a szakmákat, foglalkozásokat, melyekre a helyi viszonyok között szükség lenne. Ehhez természetesen tájékozódni kell a helyi vállalkozók, a tsz, az ÁFÉSZ igényeiről és lehetőségeiről. A település életében fontos szerep juthatna pl. a szociális gondozóknak, a vidéki turizmus megindulása esetén idegenforgalmi szakembereknek. Hangsúlyozta azonban a helyi tájékozódás fontosságát, hogy a képzés tényleges hiányt jelentő, munkahelyteremtő szakmákra irányuljon. Jó példaként hozta fel a Tiszafüreden működő kísérleti iskolát, melynek meglátogatását és tanulmányozását javasolta az Oktatási és Kulturális Bizottság számára.

Véleménye szerint, ha a tantestület nem mozdul el a szerkezetváltásnak ezen irányába, akkor válságkezelő szervvé fog válni, mert az általa (M.A.) javasolt koncepció szerint változtató iskolák elszívják majd innen az értelmes, tehetséges gyerekeket, és itt csak a későn érő, zavaros családi háttérrel rendelkező, gyengébb képességű gyerekek maradnak. Ezeket a szempontokat feltétlenül szükséges figyelembe venni az új szerkezet kiépítésekor.

S.T.

ELSŐSÖK BEÍRÁSA
április 20-án és 21-én
8 órától 18 óráig

Helye:
KÖZTÁRSASÁG ÚTI ISKOLA
KÖNYVTÁRA
(a tetőtérben)

Be kell mutatni

- **a gyermek születési anyakönyvi kivonatát;**
- **az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolást;**
- **a szülő személyi igazolványát**

Az iskolaszék februári üléséről

Az Iskolaszék február 22-én tartotta rendes ülését. A szavazati joggal rendelkező tagok (Köles Tiborné, Liskai János, Bényi Andrásné, Szungyi Lászlóné, Tóth Jánosné, Jónás Sándorné, Köles Mihály, Kuti József és Szabó József) mindannyian megjelentek, a tanácskozási joggal rendelkező tagok közül Seszták Sándor és Jenei Csabáné vett részt az ülésen.

A meghívottak: Hubert Zoltánné, Lendvai Mártonné, Szarvas László és Tóth István voltak, akik közül csak a polgármester nem tudott eljönni.

Az első napirendi pont keretében Jónás Sándorné tartott tájékoztatót az iskolai rendezvények (pl. Madarak és fák napja, tornaversenyek, gyermeknap, karácsonyi diszkó, farsangi bál, Mikulás est, kerékpár és szánkó túra) tapasztalatairól, valamint a diákújságról és az iskolarádióról. Igen sok elismerő megjegyzés hangzott el a február 16-i, alsó tagozatos farsangi bál szerveztségével kapcsolatban.

Levelet kaptunk, amelyben a februári KI MIT TUD-ról írta meg észrevételeit egy szülő. Tudomásul vettük a szervezési előkészületeket kifogásoló megállapításait. A leírtakat megbeszéltük az iskola igazgatójával, akitől ígéretet kaptunk mindezek jövőbeni figyelembevételére. Az Iskolaszék nagyra értékelte a javító szándékú szülői véleményt.

Az iskolarádió a felsőtagozaton működik a nagyszünetben. "A diákújság, a Turai Duma olvasottsága a tanulók között 70%-os. Több mint harminc tanuló van a lapot szerkesztő szakkörben" - mondta Szarvas László, felelős szerkesztő. Az Iskolaszék tagjai fontosnak tartották megjegyezni, hogy "nem kívánnak beleszólni a szerkesztésbe, csak véleményüket mondják el". E sorok írója kifogásolta a lap decemberi számának első oldalán lévő címlapfotót, ahol a fotós jóvoltából "az öt hagyományörző többnek tűnik mint az ötven cserkész", vagyis nem működött a gyakran hangoztatott "patikamérleg eiv" amely a két gyermekszervezet megjelenítésére vonatkozik. Szarvas László válaszában elmondta, hogy "a gyerekeket akartuk bemutatni az emlékmű előtt. Nem volt szándékosság, nem volt jobb kép. Ha valakinek problémát okoztunk, elnézést kérünk." Utólag is úgy gondolom, jogos volt a megjegyzés arra vonatkozóan, hogy a gyermekszervezeteknek az iskolában (és az iskola lapjában is) azonos lehetőségei legyenek. Ezekért ugyan az iskola vezetése a felelős, de erről az Iskolaszéknek is meg kell majd fogalmaznia álláspontját.

Hubert Zoltánné az "Ifjúságvédelem az iskolában és az iskolán kívül" címmel tartott igen színvonalas előadást, melynek szövegét a Turai Hírlapban is jó lenne közzétenni. Sok fontos megállapítása közül csak néhányat emelek ki. "A nevelés legfontosabb színhelye a család. Tudott dolog, hogy a gyermek magatartását, szokásait a

családban tanulja. Ez határozza meg alapvetően személyiségét, amit 6 éves koráig a családi házból szív magába."

"A nevelés és az oktatás szoros összekapcsolása az alapja annak a munkának amit a tanító, a gyermekvédelmi felelős tehet a gyermekek és a szülők körében."

"Minden törekvésem ellenére, amelynek kollégáim nagy része igyekszik eleget tenni, évről évre növekszik veszélyeztetett tanulóink száma főként anyagi és környezeti okból. Szerencsére a magatartása miatt csak kisszámú tanulót kell nyilvántartani mint veszélyeztetettet."

"A kisiskolás gyermekek egészséges fejlődésében és eredményes nevelésében döntő fontosságú a szülők és gyermekek harmonikus együttélése. Ézért a pedagógusnak, gyermekvédelmi felelősnek törekednie kell arra, hogy a szülőkben szövetségessé találjon, nyerje meg céljai eléréséhez. Fontos szerepe van tehát a család és az iskola jó együttműködésének a gyermekek korszerű nevelése érdekében."

Lendvai Mártonné a gyakorlati kérdéseket helyezte előtérbe, igazolva a fenti megállapítások helyességét. Ezzel a rendkívül fontos témával kapcsolatban az Iskolaszék a következő ülésen, március 22-én hoz határozatot. Ezt követően Jenei Csabáné a tanulók jogainak és kötelességeinek érvényesüléséről tartott rövid ismertetőt.

Az 1994. november 23-i ülésen Köles Tiborné lemondott az elnökségről, de az Iskolaszék új elnökének a megválasztásával eddig nem foglalkozott a testület. Tovább már nem lehetett halogatni a döntést. A titkos szavazással Kuti Józsefet választottuk meg elnöknek.

Az 1994/95 tanév első félévéről Seszták Sándor adott igen részletes tájékoztatást. Külön foglalkozott a zeneiskola, a Háziasszonyképző helyzetével, az Ifjúsági tagozattal, valamint a tehetséggondozás új módjával. Beszét az iskolai pedagógushíányról, a szakmai ellátottság helyzetéről szóló elemzés szükségességéről. Ismertette az Iskolavezetés erőfeszítéseit a szakemberhiány megszüntetésére.

A tájékoztató után Köles Tiborné beszámolt a DÖNK tagjaival történt látogatásáról, majd a gyerekek által felvetett kérdéseket ismertette.

Az ülés végén Kuti József, az Iskolaszék új elnöke megköszönte Köles Tibornénak eddigi munkáját. Elmondta, igen jó eredménynek tekinti, hogy az Iskolaszék megalakult és működőképes, "köszönet érte az előkészítőknél és az eddigi elnöknek." "Az elmúlt évi üléseken minden tag megismerhette az iskola problémáit, nehézségeit s ez jó alapot ad a további munkához."

Ezt követően döntött a testület a következő ülés napirendjéről és a meghívottakról. Az ülés 22.30 órakor ért véget.

Köles Mihály

ISKOLASZÉKI JAVASLAT

Az Iskolaszék - Hubert Zoltánné és Lendvai Mártonné pedagógusok ifjúságvédelemről szóló, február 22-i tájékoztatója alapján - a következők szerint foglal állást:

Tanácskozást kezdeményez a turai veszélyeztetett gyerekek helyzetéről az önkormányzat, az oktatási és egészségügyi intézmények, valamint az érintett szervezetek között.

A tanácskozás feladata: átfogó elemzés készítése a turai ifjúságvédelemmel kapcsolatban és megoldási javaslat kidolgozása.

Célunk, hogy nagyobb figyelmet fordítsunk a veszélyeztetett fiatalok helyzetére a jelenlegi nehéz gazdasági helyzetben, valamint a deviancia megelőzése és a humán szolgálat - anyagi lehetőségektől függő - fejlesztése.

Javasolt résztvevők:

- Iskola igazgatója;
- Iskola gyermekvédelmi felelősei;
- Óvodák vezetői;
- Polgármester;
- Jegyző;
- Polgármesteri Hivatal gyámügyi szakemberei;
- Oktatási Bizottság elnöke;
- Szociális Bizottság elnöke;
- Egyházközség Plébánosa;
- Iskolaszék elnöke és társelnökei;
- Egészségügyi vezető, orvosok, védőnők;
- DÖNK vezető;
- TSKK elnök.

A szervezéssel kapcsolatos teendőkre, valamint a megbeszélés levezetésére **Tóth István** polgármestert kérjük fel.

Javasoljuk a felsoroltak felkérését arra, hogy a témával kapcsolatban észrevételeiket, javaslataikat írásban küldjék meg a Polgármesteri Hivatalnak, ahol ezeket összesítik és a résztvevőknek előzetesen megküldik.

Tura, 1995. március 22.

Kuti József
az Iskolaszék elnöke

A családi és iskolai nevelés

"A gyermek nem azért fejlődik, mert a fejlődéséből fakad ez a tendencia, hanem azért fejlődik, mert nevelik."

Rubinstein

A fenti összegző címszó alatt szeretnék az alábbi nevelési tényezőkről szólni:

- 1./ Az anya szerepe
- 2./ Nevelés a családban
- 3./ Iskolai nevelés
  - a pedagógusok gyermekismerete
  - örömmük: az ezerarcú gyermek

1./ Az anya szerepe

A gyermek első tanítója az édesanya. Nevelése legnagyobb részt az ő kezében van, érzékeny fogékonyságának és leggyorsabb fejlődésének idején. Legelőször neki van alkalma arra, hogy formálja jellemét a jóra vagy a rosszra. Meg kell értenie alkalmainak felbecsülhetetlen értékét, ezért minden hivatásos tanítónál jobban fel kell őt készíteni arra, hogy ezt a kiváltságát a legelőnyösebben használja! Mégis az anyák nevelésére fordítják a legkisebb gondot. A legkevesebb rendszeres erőfeszítést teszik annak megsegítésére, akinek befolyása a nevelésben a leghatásosabb és legmesszebbmenő.

Azok, akikre a kisgyermek gondozása van bízva, nagyon gyakran tudatlanok a gyermek fizika szükségleteit illetően. Keveset tudnak az egészség törvényeiről vagy a fejlődés alapelveiről, nem alkalmasak a szellemi és a lelki növekedés előmozdítására. Lehet, hogy képesek az üzletvezetésre vagy a társaságban való szereplésre.

Talán elismerést érdemlő teljesítményt értek el az irodalomban és a tudományban, de a gyermekek neveléséhez mindez kevés. Főleg ilyen hiányosságokból eredően, különösen testi fejlődésük korai szakaszának elhanyagolása miatt hal meg az emberiség oly nagy százalékban csecsemőkorban, és akik elérik az érett kort azok számára is sokszor csak teher az élet.

Az apán, az anyán súlyos felelősség nyugszik a gyermek korai és későbbi nevelése tekintetében, és mindkét szülő részére sürgető követelmény a gondos és alapos tájékozódás!

A gyermek beleszületik a családba és felnőtté válásáig ott tartózkodik. Majd családot alapítva, szülői minőségben él a családban. A család tehát az a tartozéka életünknek, amely a

születéstől a haláláig velünk van, hatással van ránk. Ez a hatás életkoronként változik. Ahogy a gyermek személyiségének fejlesztésébe belépnek és ott feladatot vállalnak más nevelési tényezők, és ahogyan a gyermek önállósága fejlődik, úgy a család hatása gyengül, de meg nem szűnik soha. A család hatásrendszerében ez az idői tényező nagyon jelentős, és sok lehetőséget ad a fejlesztés számára. Sehol máshol ennyi idő nem áll rendelkezésre a neveléshez.

Az igazi szülők olyan megbízatást vállalnak, amelytől sohasem szabadulhatnak meg teljesen. A gyermek életének legelső napjától legutolsó napjáig érzik annak a köteletnek erejét, amely szívükhöz láncolja gyermeküket.

A gyermeket szüleinek cselekedeti, szavai, sőt még tekintete is tovább formálja a jóra vagy a rosszra.

Másik nagyon lényeges tényező a családi nevelés hatásrendszerében a vérségi köteleten alapuló érzelmi kapcsolatok mélysége, intenzitása, az érzelmi kötődések. Semmi mással nem pótolható adottsága, biztonságos talaja, alapja a nevelésnek. És végül: a jószándék, a jóakarát, a nemes elhatározások a szülők részéről a gyermek nevelésével kapcsolatban. De erről majd a következő számban szöveg.

(Folytatás következik!)

Szabó Gizella
gyógypedagógus tanár

Mi nem vagyunk nők?

Kétgyerekes család vagyunk. Nagylányunk érettségire és felvételire (tanárképzőre) készül. Megértünk már együtt Hála Istennek egypár nőnapot.

Ilyet azonban, mint a kisebb lányom osztályában zajlott le, mégcsak nem is hallottunk.

Az általános iskola 3. osztályos tanulója. Nagy örömmel készültek az iskolai meglepetésre, a nőnapra köszöntésre. Miután a fiúk beengedték a "nőket" az osztályba 3-4 kislány szíve elszorult, de nem az örömtől. Egyetlen szál virágot sem kaptak, amivel elismerték volna, hogy ők is az ünnepelt nők közé tartoznak. Ezalatt a többi kislány átvette a sok szép virágot (néhányik desodorsprayt).

Mit érezhettek ezek a kislányok, azon kívül, hogy azt hiszem, nem fogják egyhamar elfelejteni, ezt az 1995-ös Nőnapot.

Joggal kérdezem, hogy engedhette meg ezt, a magát pedagógusnak nevező tanítónő, hogy ilyen egyáltalán előfordulhasson. Akire rábízta ezt a kis osztályközösséget, felelősséggel tartozik ezekért a

kis emberpalántáért. Ezzel a hozzáállásával megtette az első lépéseket a megkülönböztetés felé. Kérem gondolják csak át, ha ez az Önök kislányával fordul elő, hogyan vélekednének.

Ezúton szeretném megköszönni nagylányunk volt tanítóinak, Tóthné Ili néninek és Jeneiné Ili néninek, hogy ők mindig igazi pedagógusként oldották meg a problémákat.

Tisztelettel: **Palya Mihályné**

***

A cikkíró személyes kérésének eleget téve közöltük le ezt a nyílt levelet, de javasoljuk, hogy ilyen jellegű problémáival az Iskolaszék felé forduljon!

Szerkesztő

A MAGYAR DIÁK TÍZPARANCSOLATA

Csengery Antal (1822-1880) hívta életre 1868-ban az első magyar polgári iskolát az ifjúság nemzeti műveltséggel és gyakorlati tudással való felvértezésére, egy öndudatos magyar polgári társadalom megteremtésére. Ez a fajta iskolatípus képezi az alapját a mai iskolaszervezetnek is. A Csengery szellemiségét követni akaró tanulóknak eképpen kellett gondolkodnia és cselekednie:

1./ Isten mindnyájunknak legfőbb támasza. Segedelmét kérjed minden dolgaiban s halálával áldd nevét munkád végeztével!

2./ Isten után szüleidnek köszönhetsz legtöbbet. Gyöngéd szeretettel viszonzod jószágukat!

3./ Trianonban három és félmillió magyart szakítottak el tőlünk. Küzdj felszabadításukért!

4./ Nincs szebb ország hazánknál e világon. Büszkén vadd e hon gyermekének magad, és lelkesen dolgozzál felvirágoztatásáért!

5./ Az iskola szenthely - a tudás temploma. Áhitattal lépd át küszöbét s komolyan viselkedjél benne!

6./ Az egészség és a becsület legfőbb kincse minden embernek. Gondosan vigyázz mind a kettőre!

7./ Kitartó munka vezet a boldogulás útjára. Bárhova állít sorsod, lelkiismeretes hűséggel teljesítsd kötelességeidet!

8./ A tisztességtudó ember minden ismerőst köszönti. Kövesd te is az ilyen emberek példáját, mert ez fokmérője műveltségednek is!

9./ Jobb adakozónak lenni, mint mások támogatására szorulni. Örvendezz ezért a napnak, melyen segíthetél megszorult embertársadon!

10./ Minden ember életének legfőbb célja a boldogság. Úgy élj, hogy már e földön is elérhesd célodat!

*Alapítvány a vidék kultúrájáért.
Alapítva: 1994. július 22.*

*Bejegyezve 1994. október 18.
Fővárosi Bíróság 5170 sz. alatt*

Hölgyeim!
Tisztelt
Uram!

Segítség!

Segítség!!

Segítség!!!

*Segítségért kiált a vidék kultúrája
Végveszélybe került.*

Lassú, de biztos elsorvadása csupán anyagiakon múlik.
A vidéki ember befogadó képessége a kultúrára nyitott és éhes.

Az állam által létrehozott és a kuratórium által működtetett alapítvány
ezt az éhséget kívánja enyhíteni.

Elsősorban a gyermekek részére kívánunk színes és érdekes, valamint
magas színvonalú előadásokat finanszírozni.

A felnőttek részére pedig élvonalbeli művészekkel irodalmat (önálló
estként), és magas színvonalú előadásokat segítenénk.

A közhasznú alapítvány alaptőkéje 80000 Ft.

Bízom abban, hogy rajtam kívül más is így gondolkodik.

Kérjük az Ön segítségét is a fentiek megvalósításához; mert a Nemzetet csak
érdeklődő, kultúrált, értelmes és tájékozott emberek
menthetik meg.

***Az 1995. jan. 1-én hatályba lépett adótörvény értelmébe az
adománya 30 %-át az adódól levonhatja.***

Adományát köszönjük:

*Czagán Mihály
Alapítvány tevő*

*Harangozó Iván
Kuratórium elnöke*

Ráday Mihály

**1995. február 26-i "Unokáink sem fogják látni" c. műsorában
foglalkozott a a turai kastély ügyével,
melyről a következőket mondta el:**

Az Ybl Miklós által 1883-ban épített kastély 10 ha-nyi, valamikor gondozott park közepén állt. A beépített alapterület szintenként 1200 nm és az új válaszfalak beépítése előtt 968 helyiségből állt.

1975-ig általános iskola működött benne. 1980. december 15-ével lépett hatályba az a megállapodás, amely szerint a Pallasz Lap- és Könyvkiadó Vállalat kapott kezelői jogot a Schossberger-kastélyra. A vállalat a szerződés 4. pontjában kötelezte magát arra, hogy az épület teljes helyreállítását 10 év alatt befejezi. Aztán a Pallas vezetői egyszerűen eladták a házat, amelyre csupán kezelői joguk volt, egy bahamai részvénytársaságnak, amelynek magyarországi képviselője a Sura v. "Szura" Vállalkozási és Befektető Kft. nevében szerződött Sukumar úr a Pallással 1991. április 5-én. Azóta gazdátlan igazán a kastély. Az elmúlt 4 évben még az őrzéséről sem gondoskodnak.

A falu polgármestere levelek, felszólítások sorát írta a Műemlék Hivatalnak, az Állami Vagyonügynökségnek, és természetesen Horthy József úrnak is, a Pallas volt vezérigazgatójának. Minden hiába. Tura kincse, az ország vagyona kilátástalanul pusztul. Már a Cégbíróságnak, a Külügyminisztériumnak is munkát ad a dolog.

Ami átalakítást végeztek a Lapkiadó emberei, az is minden, csak nem tisztességes műemléki munka. A termeket földarabolták, a beépített vakolatlan falak, a keresztbe vágott freskók, az új nyílászáró szerkezetek otromba látványát élvezheti aki bejut a pusztuló épületbe.

Tura alatt 95 fokos hévizet találtak, aminek hozama 1400 l/perc lenne. Egyszerűen érthetetlen, hogy miért csak üvegházak fűtésére

használják a helyi gazdaságban, amikor a faluban a gyógyászat, az idegenforgalom lehetőségei is megeremthetők.

A Schossberger-család 1944. november 19-ig élt a kastélyban, ezután orosz főhadiszállás és katonai kórház működött itt 1945 tavaszáig. A következő másfél évben üresen állt a kastély, és ezalatt az idő alatt a szó szoros értelmében is üressé vált, hiszen teljesen kifosztották, mire 1946-ban az általános iskola beköltözött.

Van itt óratorony, télikert avagy pálmaház, fő- és melléklépcsőházak, szobrok, freskók, kovácsoltvas remek. Már amennyi megmaradt belőlük. Az ablakokból sok betörve, avagy tárva-nyitva. A kémények tömege fantasztikus látvány, még ha szükségtelen is. Hiszen Ybl Miklós úgy építette meg a kastélyt 3 rétegű falakkal, köztük 30 cm széles légrétegekkel, hogy szinte nem is kell fűteni. A nagyszerűen hőszigetelt épületet.

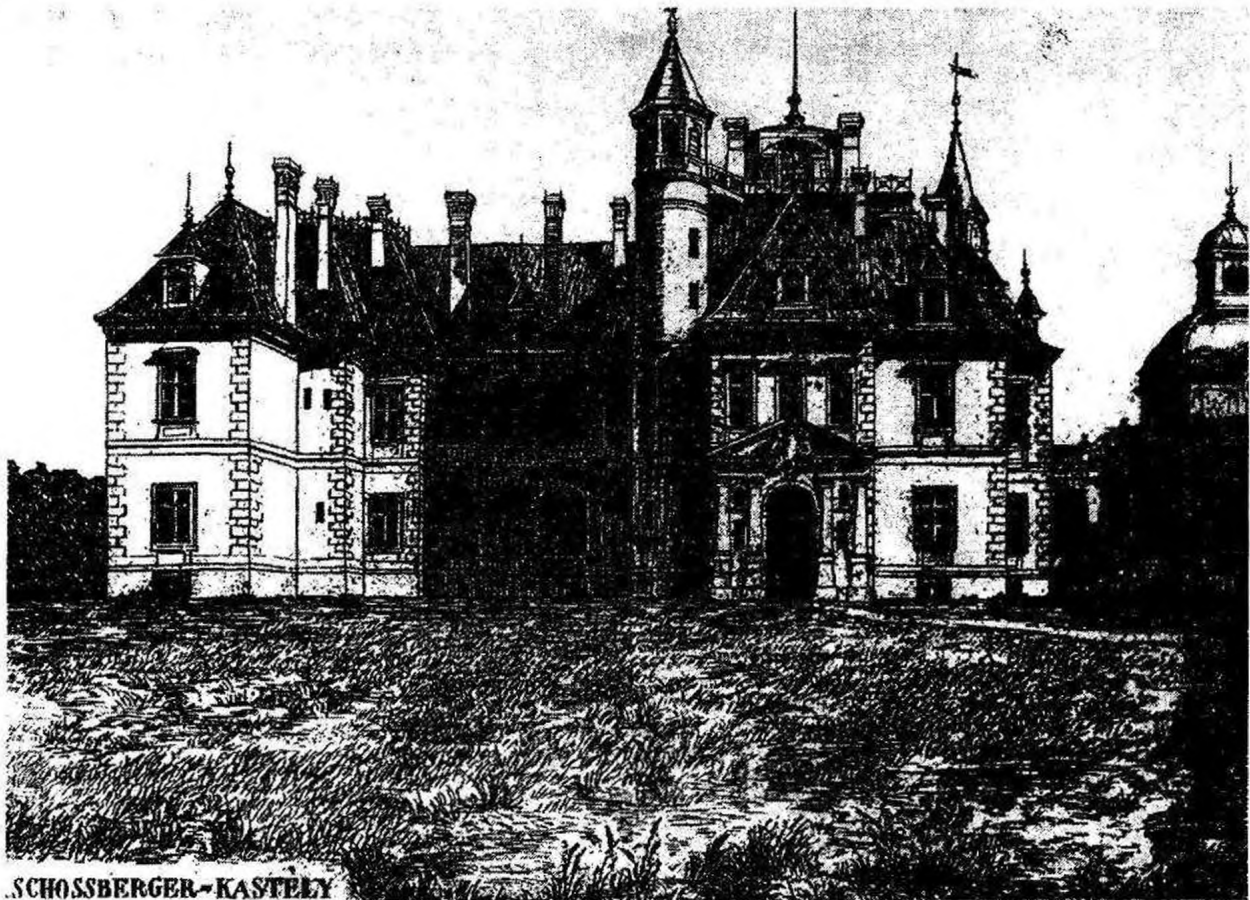
A pincében még ma is felfedezhető az egykori konyha, a boltíves borpince, a házon belüli artézikut, étellift, elszívó, harangok helyei.

Mint hallották mindenki, aki az ügyben sáros megvan, elérhető, felelősségre vonható és mégsem történik semmi.

***

Valami azért mégis történt. Jelentős előrelépésnek könyvelhető el, hogy az önkormányzat közbenjárására megszületett a cégbírósági végzés a kezelői jogokkal rendelkező Sura Kft. felszámolásáról.

***

SCHOSSBERGER-KASTÉLY

Pest Megyei Bíróság Cégbírósága
2 Cgt.400/1944/11

Végzés

A Tura Nagyközség Önkormányzata kérelmező - SURA Vállalkozási és Befektetési Kft. kérelmezett ellen törvényességi felügyeleti eljárás ügyében a bíróság megállapította, hogy a cég tényleges működését beszüntette, székhelyén érdemi ügyintézés nem folyik, képviselője, könyvvizsgálója nincsen, számára belföldön szabályszerűen kézbesíteni nem lehet.

A bíróság ezért a társaságot megszüntnek nyilvánítja, és elrendeli a cég végelszámolási eljárásának megindítását.

Végelszámolóként: az Econoservice Rt-t (1093 Budapest, Lónyay u. 38. V. em.) jelöli ki, egyúttal elrendeli e végzés hirdetményi közzétételét is.

A végzés ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt van helye a Pest Megyei Bíróság Cégbíróságánál előterjeszhető fellebbezésnek.

Indokolás

A bíróság a jelen törvényességi felügyeleti eljárásban megállapította, hogy a cég hosszabb idő óta nem működik, székhelyén senki sem tartózkodik, képviseleti szervei nem működnek, gazdasági tevékenységet nem folytat.

Ezért a bíróság a társaságot az 1989. évi 23. tvr. 23. §. értelmében rendelkező rész szerint határozott. A végelszámoló kirendeléséről az 1989. évi 23. tvr. (1) bek. alapján rendelkezett.

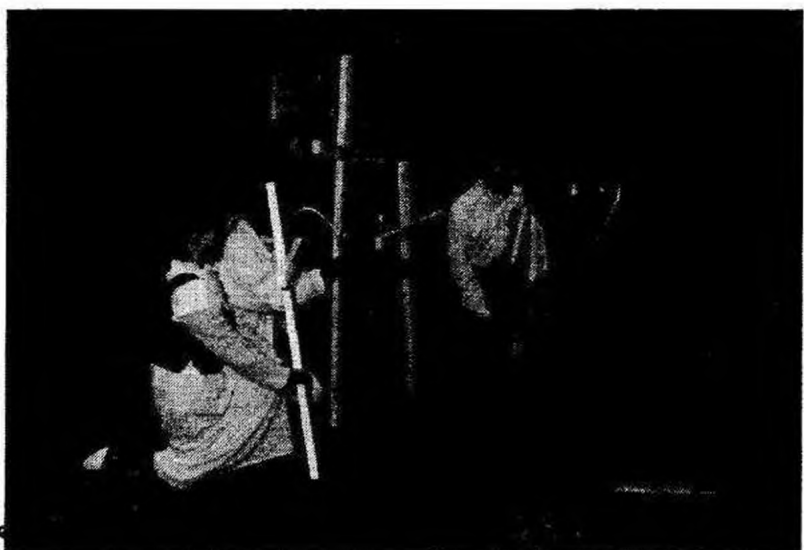
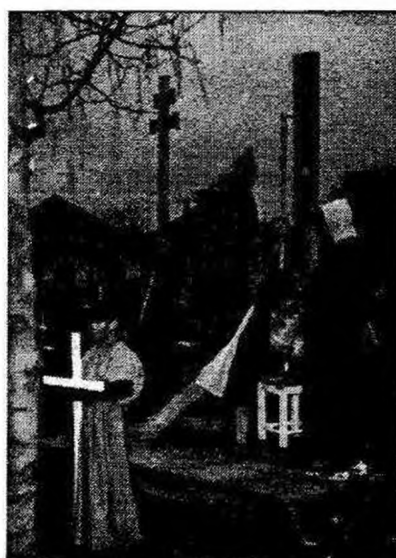
Budapest, 1995. március 3.

Dr. Gál Judit sk.
megyei bírósági tanácselnök

Március 15-i megemlékezés

"... Szükségünk van erre az ünnepre. Szükségünk van, mert a saját kínunk, bajunk, a gazdasági helyzet, a munkanélküliség, az egészségünk romlása mind-mind a kétségbeesés, a kiüttlanság felé viszi az ember gondolatait. Nem tudunk másról beszélni, mint ezekről a problémákról. Elhatalmasodik rajtunk beleivódnak a gondok a mai ember testébe, lelkébe reménytelenné válik. ... A mai nap emléke hirdeti: nem szabad csüggedni, tenni, tenni kell, hogy ez a mindannyiunkat marcangoló féreg, a kétségbeesés ne legyen úrrá rajtunk. ... Nekünk itt a Kárpát-medencében kell a történelem által ránk osztott szerepet vállalnunk, a magyarságra kiszabott súlyos keresztet felvenni és hordozni. Ehhez a keserves, kétségbeesésre sarkalló teher elviseléséhez ad erőt a mai emlékezés. ..." - hangzottak a polgármester úr szavai az idei Március 15-i ünnepségen.

" ... egy kissé szorongva készültem erre az ünnepre. Szorongásom azért volt, hogy vajon ma mennyi gyermek lesz, aki vállalja a szavalást, a szereplést." Kálna Tibortól, az ünnepi műsor rendezőjétől tudtuk meg, hogy a polgármester úr aggodalma nem volt alaptalan, mert a Kálna tanár úr által kigondolt és megvalósított a '48-49-es eseményeket idéző igen színvonalas dramaturgiai játékhoz csak nehezen kapott önként jelentkezőket. Így még nagyobb dicséret és köszönet illeti azokat a tanulókat, akik a szereplésben részt vállaltak: Őszi Gabriella (5. b), Szénási József (5. c), Blaskó Zoltán (6. a), Buzás Gizella (6. a), Buzás Ilona (6. a), Buzás László (6. a), Dajkó Ferenc (6. a), Gólya Nikolett (6. a), Vasas Anita (6. a), Zakar Tamás (6. b), Békési Marianna (7. b), Nagy Roland (7. b), valamint Kiss Andrea napközis tanítónő. Ennek a kis lelkes csapatnak, amely Kálna

tanár úr kiapadhatatlan szellemi energiáinak köszönhetően szívszorító jeleneteket mutatott be, sikerült mindannyiunk szorongását eloszlatnia affelől, hogy van-e még igény Március 15. méltó megünneplésére.

Külön köszönet illeti meg a rendezvény létrehozásáért a MESZ-t és a temetőgondnok Marika nénit.

"Miért a temetőben lesz a megemlékezés?" - kérdezték sokan. A sírhalom alatt, amely köré összegyűltünk Mészáros Antal '48-49-es honvéd, valamint felesége, sz.: Svábi Peronella nyugszik, akiknek kriptája természeti katasztrófák közreműködésének következtében beszakadt, és így kerültek felszínre a koporsók, melyekben Mészáros Antal egyenruhában, felesége pedig korhű öltözékben volt eltemetve, melyek még elég jól azonosíthatóak voltak. Régebbi kutatások azt feltételezték, hogy a fent nevezett Mészáros Antal vérségi rokon kapcsolatban áll Mészáros Lázárral, aki az 1848. március 17-én megalakult első független parlamentnek felelős kormány hadügyminisztere volt. A koporsók felnyitásával nyílt lehetőség arra, hogy bizonyosságot nyerjenek, de a vizsgálatok eredménye alapján ez a tény teljesen kizárt. Ennek a feltételezésnek az ismerete eredményezte azt a véletlenszerű névcserét, amely a március 15-i plakátokra helytelenül került fel. Ezúton is mindenki elnézését kérjük a tévedésért!

Jövőre is tegyünk eleget Petőfi Nemzeti dal c. verséből e soroknak:

"Hol sírjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak,
És áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket."

S.T.

Testvérkapcsolatok

Február végén látta vendégül Tura községe a csíkszentimrei általános iskola igazgatóját, s a hivatali delegációt. A helyi és a kulturális kapcsolatok kialakításának lehetőségeiről érdeklődtünk itt-tartózkodásukkor.

A Turai Hírlap 1992. júliusi számában mutatkozott be Tura testvérközsége, Csíkszentimre. A fent említett számban írottakkal megegyezően a falu egyetlen kulturális intézménye továbbra is a helyi művelődési ház, ahol a könyvtár is helyet kapott. Ahhoz, hogy megértsük kulturális életük problémáit, nehézségeit, ismernünk kell településszerkezeti sajátosságait. Csíkszentimre tulajdonképpen 5 kisebb faluból álló nagyközség egyik tagja. A települések földrajzilag is igen eltérő képet mutatnak. Az 5 település mindegyike rendelkezik saját művelődési ház épülettel egy központi irányítás alatt. A törvény az 5 település 5 művelődési házához enged meg egyetlen kultúrigazgatói státuszt. Az azt betöltő embernek egyszemélyben kellene szervező, rendező, gazdasági vezető tevékenységet ellátni. Önálló intézményi költségvetéssel a műv. házak nem rendelkeznek. Az esetleges kulturális rendezvényekből befolyt összeg bizonyos meghatározott %-át fordíthatják csak vissza kiadásokra, s esetleg az önkormányzat még valamit kicsepegtet saját költségvetéséből. A technikai felszereltség, a komfort teljesen hiányzik. Összességében tehát sem személyi, sem szakmai, sem pénzügyi ellátottságról nem beszélhetünk. Ez a fajta intézményi felépítés nem teszi lehetővé a tényleges működést, s bár tulajdonképpen ott is létezik valamiféle oktatási és kulturális bizottság, tevékenységük, erőfeszítéseik minimálisak vagy teljesen ellehetetlenülnek.

Az anyagi nehézségek alakította közhangulat következtében nagyon leült a helyi kulturális élet, de azt, hogy az embereknek mégis van igényük arra, bizonyítják az ezévtől újra megindult belső kezdeményezések. Nehezen indul el ugyan egy kulturális-művelődési folyamat, de a kezdő lépések megtétele után már szívesen csatlakoznak az emberek. Mindehhez azonban egy másfajta felépítési formát kellett találni, így Csíkszentimre falu létrehozta a "Szent Imre" emberbaráti-jótekonysági társulatot, amely egy cégbírósi által bejegyzett nonprofit egyesület, önálló jogi személy. A turai Vigyázó Kör egyesülethez hasonlatos a társaság tagsági-vezetőségi szerveződése, célkitűzései. A cégbírósi bejegyzést tanúsító okirat magyar nyelvű fordításában mellékelve olvasható egy kivonat. Mivel a társulat tagsági díjat nem szed, ezért - kezdetben legalábbis - nem tudnak jótékonysági előadásokat létrehozni, mert a rendezvények bevételei az egyetlen pénzügyi források. Ha abból sikerül tartalékösszeget kigazdálkodni - ami persze még időigényes folyamat - lehet szó belépőjegy nélküli programok rendezéséről. Komoly költséget jelent pl., hogy a falunak nincs önálló népzene-kara. Ha van is egy-egy amatőr zenész, ahhoz, hogy teljes legyen a

hangszeres felállítás a bálók alkalmával vendégzenészeket kell meghívni nem kis tiszteletdíjért.

A turai Batus-bálhoz hasonló, ott Kosaras-bálnak nevezett mulatság egy évenként megrendezésre kerülő, hagyományos rendezvény, amelyen a házaspárok vesznek részt, hogy mindenki táncba tudjon menni. A helyi és környéki táncok a jellemzőek, úgy mint: felcsíki, marosszéki, széki, sóvidéki. A bálónál a tanács nem egy bevételtől függő %-ot határoz meg befizetésre, hanem egy mindenkori fix összeget. Így a bál szervezőjének deficit esetén saját zsebébe kell nyúlania. Ez sok esetben a fiatalokat terheli, mert pl. a már említett Kosaras-bálból ők kimaradnak, ezért saját szórakozásuk kielégítésére önálló bálakat kell szervezniük.

Testvérfalunkkal a Szent Imre Társulaton keresztül nyílik mód kulturális kapcsolatok felvételére, működtetésére. A társulatnak színjátszócsoportja, énekkara, táncsoportja van, amelyekben a fiataloktól az öregig, a helyi értelmiség vezető-kezdeményező szerepét kiemelve, mindenki aktívan tevékenykedik.

Az eddigi kölcsönös baráti látogatások, a szentimrei színjátszócsoport fellépései, a turai énekkar és népdalkör vendégeskedése Erdélyben, mind-mind azt mutatják, hogy a legjobb úton bontakoznak kulturális kapcsolataink közművelődés szintjén is. Az iskola is szerves részt vállalt ebből, ugyanis a Szent Imre Társulathoz ajándékozott 2 garnitúra VT TV-computer típusú számítógép-csoportot, melyek rendeltetészerű állapotban vannak, de az iskola jelenlegi számítógépes rendszerének fejlettségét már túlhaladták.

Reméljük mód nyílik rá, hogy kultúránk minél több alkalommal találkozhassanak, eltanuljuk gyönyörű táncaikat, megismerjük festői vidéküket. Ennek reményében várjuk az újabb viszontlátást.

S.T.

Kivonat a Szent Imre Társulat 1995. február 20-i cégbírósi bejegyzésének magyar nyelvű okiratából:

1.) A 34 alapító tag ... 3.) a társaság célja: - Csíkszentimre falu és Csíkszentimre fürdő gazdasági, kulturális-művészeti, egyházi, községgazdálkodási, egészségügyi, turisztikai, sport, községrendészeti tevékenységének a támogatása és előmozdítása; - az országban lévő és a határokon túli testvértelepülésekkel való kapcsolatok megteremtése, megőrzése és kifejlesztése; - a helyi nevelő-oktatási tevékenység támogatása és fejlődésének az elősegítése, az Arany János Általános Iskola modernizálása; - bármilyen más tevékenység, amely nem ütközik az érvényben lévő törvényes rendelkezésekbe. 4.) A társaság vagyona a társulati tagok fejenként 10.000 Lej összegű pénzbeli hozzájárulásából tevődik össze... 5.) A társaság vezető szervei: a.) az alapító tagok közgyűlése; b.) az 5 tagból álló választott igazgatótanács, melynek tagjai: - Pál Elek, elnök - Balló Ágoston, alelnök - Adorján Magdolna, titkár - Gál Zoltán és Szakács József, tagok; c.) az Ellenőrző Bizottság, amely 3 tagból áll... a bíróság el kell rendelje a társaságnak a jogi személyek külön nyilvántartásába való bejegyzését.

Márciusi népszokások

(Tallózás Schram Ferenc Turai népszokások c. könyvéből Fónagy Attiláné turai könyvtáros segítségével)

A tavasz közeledtét már a február 19-i Zsuzsanna nap jelzi, amelyik napon először szólal meg a pacsirta. Március 19-e körül meg kell figyelni az időjárást, olyan idő lesz egész hónapban.

Március 18-19-20-án Sándor-, József-, Benedek-nap van, akik "zsákban hozzák a meleget". József napkor régen litánia is volt, s valamikor egész nap nem dolgoztak. Ezen a napon érkeznek meg a fecskék is, a gyerekek ezt mondogatják, mikor megpillantják őket: "Fecskét látok, szepfőt hányok."

Ha márciusban esne még a hó, aranyat ér: "ahány szem hó, annyi arany, ahány szem eső, annyi méreg" - jósolták a termésre.

Gyümöcsoltó Boldogasszony március 25-én van, "a fák akkor fakadnak", azért litánia után oltogatják őket, hogy jól "befogamzson". A házastársi életben is foganatos napnak tartják, ezért nem szabad "közölködni". Az ilyen gyermek ugyanis Karácsony éjjelén születnék meg. a "disznók elé kellene vetni, hogy bűnös ember léte akkor született, mikor a Jézus". "A hívő nő elküldte ilyenkor magától a férjét."

Nagyböjt 5. vasárnapja "fekete vasárnap", az előtte levő hét pedig "fekete hét", a 6. "virágvasárnap" és "virághét", az ezt követő pedig "nagy hét". "Virághéten" virágot ültetnek, hogy szép virágjuk legyen.

"Virágszombaton" barkát szednek, amit vasárnap szenteltek meg a templomban. A szentelést követő körmenetről - a hívek részt vesznek benne - annyit tudni, hogy "a papot ijjenek ki szokják zárni a templomból". A barkát szentelés után nem szabad bevinni a házba, nem kelne ki a kicsirkék. Kiteszik a "gang alá", vagy kint a kertben dugják a vetemények közé. Szokták a disznóól szélébe is tenni, hogy jól hízzék a disznó. Nagyon ritka az olyan, aki beviszi a házba, s a szentkép alá teszi, meg a szenteltvíztartó fölé. Torokfájás ellen egy szemet le is szoktak nyelni.

Nagyhéten még az a kevés ember is zsirtalanul főzött és nem eszi meg a húst, aki eddig nem "bütölt" volna. Ezen a héten jó mákot vetni, mert nem lesz férges. Nagycsütörtökön este "Jézuskeresés" van; sötétedéskor kezdik, 7 óra tájban, a falu összes keresztjeit bejárják énekelve, imádkozva, ezt is énekesasszonyok vezetik, "Jézust megyek keresni, mert őtet elvesztettem" kezdetű éneket éneklük. Mivel a község minden keresztjét felkeresik, mire valamennyit végigjárják, hajnalodni kezd, 2-3 óra lesz. A résztvevők szinte valamennyien nők. Zöldet enni nem szoktak ezen a napon. Nagypénteken ünnep van, nem dolgoznak. A nap azzal kezdődik, hogy a férfiak kora reggel leviszik a lovakat a Galgára, megúsztatják, hogy meg ne rühesedjenek. A lányok is lelopakodnak "szótalanba", egy üveget tesznek a Galgába, megvárják, amíg a víz belefolyik. Aki ebben megmosdik, nagyon szép lesz. Ugyancsak hajnalban a gazda vagy gazdasszony a padláson "szótalanba" megforgatja, kicsit odébb rakja a sonkát, szalonnát,

egyéb disznóvágási maradékot; ha ezt elvégzi a főreg nem esik bele. Reggel mindenkinek egy gerezd fokhagymát kell ennie, hogy meg ne csípje a kígyó, utána 2-2 szem szőlőt. Ebédre 1-2 szem pattogatott kukoricát is esznek, így nem lesznek gyomorfájások. Az ebéd a már karácsony böjtjéről ismert "bablé" és mákos tészta. A mákos tésztát "Jézus koporsójába a szögek emlékezésére" eszik. E napon vacsorázni nem szoktak. Az istentiszteletre sokan elmennek, nagy fehér kendő van a földre terítve, mindenki dob rá valamennyi pénzt. Harangozás nincsen. A harangok azért némulnak el, "mer Jézus is elnémult, mikor elfogták", illetve "elnéműtak, mikó elfogták Jézust". Este még egy népi ájtatossággal találkozunk, a "keresztés búcsú"-val. Sötétben zajlott le a templomkertben: 8 gyerek égő gyertyával 2 keresztet formált, a résztvevők körüljárták őket, "végezték a stációt; amíg el nem végezték, addig tartott, este 10-11 óráig". Azt tartják, hogy aki ezen a napon hal meg, szerencsés, "mer a Jézussal egy napon hótt meg". Nagypénteken nem sütnek kenyeret, mert "elválik". Mosni sem szabad, mert akkor sok baromfi fog megdöglenni. Nagyszombaton délig dolgoztak, a szertartásokra kevesen mentek el, az öregasszonyok vittek haza az elégetett "vinegéből", a szőlőbe hordták ki, hogy jó termés legyen. Nagyszombaton sok dolga van a háziasszonynak, aki szerdán nem süttött volna kenyeret, az most süti meg a kaláccsal együtt. A kocsonyát is megfőzik másnapra, s amíg csak lehet, a vasárnapi ebédre elkészítik. Az edényeket lehodják a padlásról, hiszen holnap már vége a böjtnek, szabad zsírosat főzni. Régen szokás volt a "Pilátusverés". A fiúk sorba álltak a templom előtt, egyikük rávágott vesszővel a mellébe állóra: "Pilátus, mér bántottad a Jézust?" kérdéssel. Ez elvette tőle a vesszőt és tovább ütötte vele a szomszédját ugyanezzel a kérdéssel. Az esti körmenetre azt lehet mondani, ott van az egész falu. Régen mozsárgyúval lőttek a körmenet megindulásakor, az I. világháború alatt hagyták ezt abba.

A húsvétvasárnapi ételszentelés már abbamaradt, főként sonkát és kalácsot szenteltek. Húsvétkor még az istállóban sem nagyon "végeződnek", csak a legszükebbeket csinálják meg és sietnek a templomba. A lányok-menyecskék aranycsíkos szoknyában, rózsaszín selyemblúzban mennek. A kalácsütés általános, ami nélkül elképzelhetetlen lenne az ünnep. Multság ezen a napon még nincsen, fehérvasárnap kezdődik csak meg (az egyházjog szerint Húsvétvasárnap még tiltott nap). A lányok el vannak foglalva a tojásfestéssel, ami sok dolgot ad. Többnyire vereshagyma héjával festik, megfőzik, majd, "mikor már színe van", beleteszik a lébe a tojást, "asztán együtt fő a hagymahajjal". Szép piros színt kap a tojás tőle. Lehet úgy is festeni, hogy tintaceruza - vagy piros ceruza végett dobnak bele a forró vízbe, az is szép színt ad. Régebben a tojásokat díszítették is, viasszal rajzoltak

rá mintákat, vagy a már megfestett tojásokra tüvel, bicskával "irtak". Főleg lányos házaknál volt fontos a tojásfestés, kellett a locsolóknak. Többnyire a lány édesanyja festette.

Az ország minden falujában szokásos húsvét hétfői locsolás Turán is nagy esemény a lányos házaknál, hiszen a 4-5 legény, a lány szeretője "pajtásaival", mindegyike legalább egy vödör vizet öntött rá a kútnál. Két legény megragadta a lányt, s a magukkal hozott vödörrel megöntözték. Ez később annyira enyhült, hogy csak a leány szeretője öndötte le egy vödör vízzel, mely már oda is volt készítve, és miután a leány átöltözött szagos vízzel is meglocsolták. Gyerekek is járnak locsolni, náluk a pirostojás szerzése a fő cél, esetleg 1-2 Ft-ot is keresnek vele. A kultikus húsvéti locsolás eredetét úgy magyarázzák, hogy Jézus feltámadása után a jeruzsálemi asszonyok beszéltek egymás között az eseményt, a zsidók ezért megharagudtak rájuk és vizet öntöttek közéjük, ennek emléke a mai öntözés. Amennyire utána lehetett járni, a legenda az I. világháború előtt került a faluba, az akkori pap prédikációjában hallották, s mivel tetszett nekik, megjegyezték.

***

Vidám Téli Esték

A decemberi politikai csatározások, az önkormányzati választások után, a karácsonyi ünnepek hatására újból visszatért a nyugalom, a békesség községünk életébe.

Január 27-én és február 17-én az előző évekhez hasonlóan Vidám Téli Estékre gyűlt össze a játszani, együtt lenni szerető 40-es korosztály, kiegészülve környezeté fiataljával. A lelkes rendezőség (s egyben zsűri is): Barczy Zsolt, Téglásné Kuti Marika, Téglás Géza, Benke László és felesége, Polgár Marika gazdag ötleteikkel vidámságra hangolták a résztvevő 4 csapatot. A szokásokhoz híven, gondolkodtató és játékos vetélkedők váltogatták egymást.

A január 27-i esten a kérdésekre adott válaszok alapján pontot kaptak a játékosok, s ezt a "Szerencsekerék" műsorához hasonlóan kerékpörgetés eredményével egészítették ki. Pl.: duplázó, nem nyert, + 2 pont, stb. Egy kis ízelítő a gondolkodtató játékokból. 2 személy kap összesen 8 l málnaszörpöt egy vödörben, hogyan felezik el, ha a vödörön kívül csak egy 5 l-es és egy 3 l-es edényük van?

Végtag + fohász = kalapszél - megfejtés: karima.
Madár szája + vágvakozás = kellemetlen esemény -
megfejtés: csőrepedés

SZ SZ SZ megfejtés:
SZ SZ SZ csupasz

A játékos vetélkedő közül a női scander, a tükör és a tükörbe nézők közti párbeszédet keltettek vidám hangulatot, hiszen más csapatbeli volt a tükör és más a

tükörbenéző személy. Megmutatták ügyességüket a játékosok azzal is, ki hogyan tud labdát terelni sóprúvel a kapuba. Ez a játék az igazi nagy meccsek hangulatát idézte.

A februári este is legalább olyan ügyesen szerkesztett, leleményes ötletekben gazdag volt, mint az előző. Célbadobással kezdődött a nagy vetélkedő, a 4 csapat: az ELODÁZIA, az IDIL(L)Y BIL(L)I, a HUPI és a SZIVÁRVÁNY harca. A jókedv, a hangulat, a játékoság most is győzött, egymást bíztatták a csapatok borospoharaik emelgetésével, fokozva a játékos kedvet.

Ízelítő a 2. est gondolkodtató és vidám kérdéseiből, melyre nem mindig sikerült válaszolni, még ha bármily egyszerűek voltak is:

Folytasd a verset!

"Morzsa kutyám, hegyezd füled,
Hadd beszéljek..."

Csak egy szóval válaszolhatsz!

- Piarista pap, Kossuth-díjas író és költő: Sík (Sándor)
- Lengyel forradalmár, a magyar szabadságharc tábornoka: Bem (József)
- Az első magyar nyomda létesítője: Hess (András)

A humorosabbak közül néhány:

Miért kukorékol hajnalban a kakas? Mert nappal a tyúkok nem engedik szóhoz jutni.

Minden nap felkel láb nélkül: a nap.

Fejezd be a közmondást!

Aki másnak vermet ásik...

Beleesik majd a másik.

Nagy sikere volt a jelenlévők körében a mozgásos játékok kavalkádjának: székfogyasztó, léggömbtánc, táncverseny megadott zenére.

Mindkét alkalommal Tóth Csaba és társa szolgáltatták a talpalávalót.

Az ideai sorozat a két örökös rivális a SZIVÁRVÁNY és az ELODÁZIA harcával fejeződött be, melyből végül is a SZIVÁRVÁNY került ki győztesen. 2. lett az ELODÁZIA, őket követte az IDIL(L)Y BIL(L)I csapata és az ifisekkel kiegészült HUPI.

Ezen a télen is igazolódott, hogy a Vigyázó Kör ötlete életképes. Tudunk együtt lenni, együtt nevetni, szórakozni.

Jó, hogy ebben az évben is voltak önkéntes segítők, akik örömmel szorgoskodtak az események sikeréért. Köszönet az ifihittanosoknak, még egyszer köszönet mindenkinek, aki részt vállalt a valóban vidám este megszervezésében, a kellemes kikapcsolódás létrehozásában.

Gondterhelt napjaink oázisának számított a két rendezvény.

A Vidám Téli Esték rendezvénysorozat az idén volt 3 éves. Reméljük hagyomány lesz és éveinek száma a miénkkel együtt növekszik!

Szota Jánosné

Fotó: Seres Csilla

Farsangolás

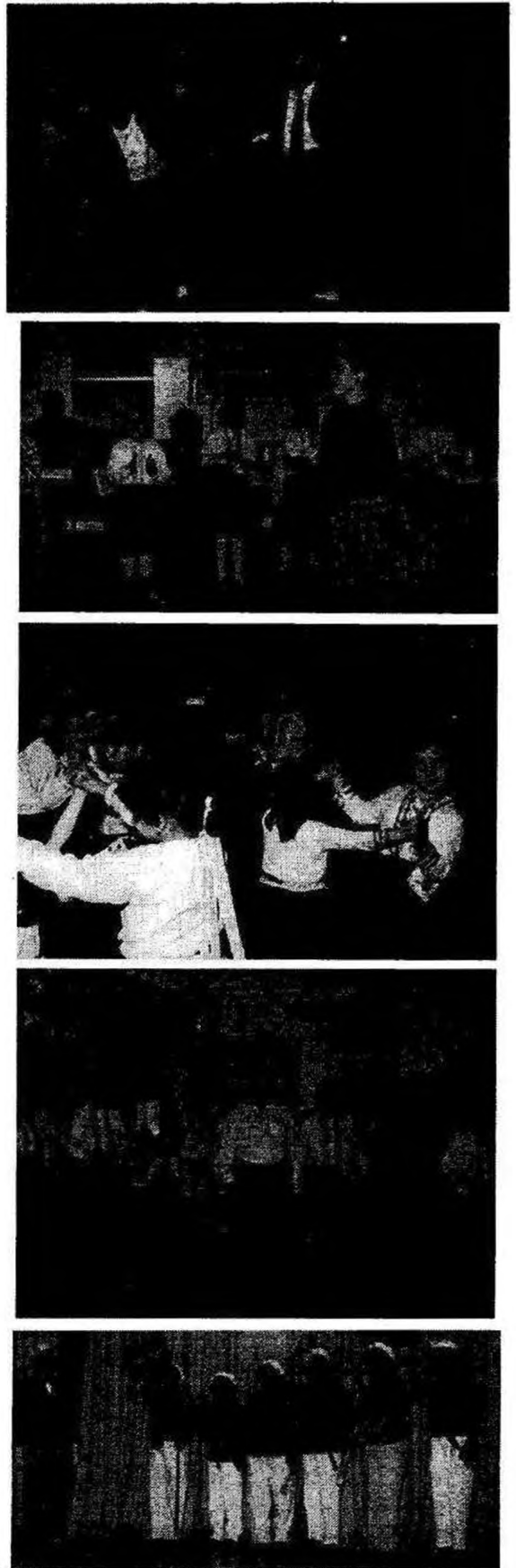
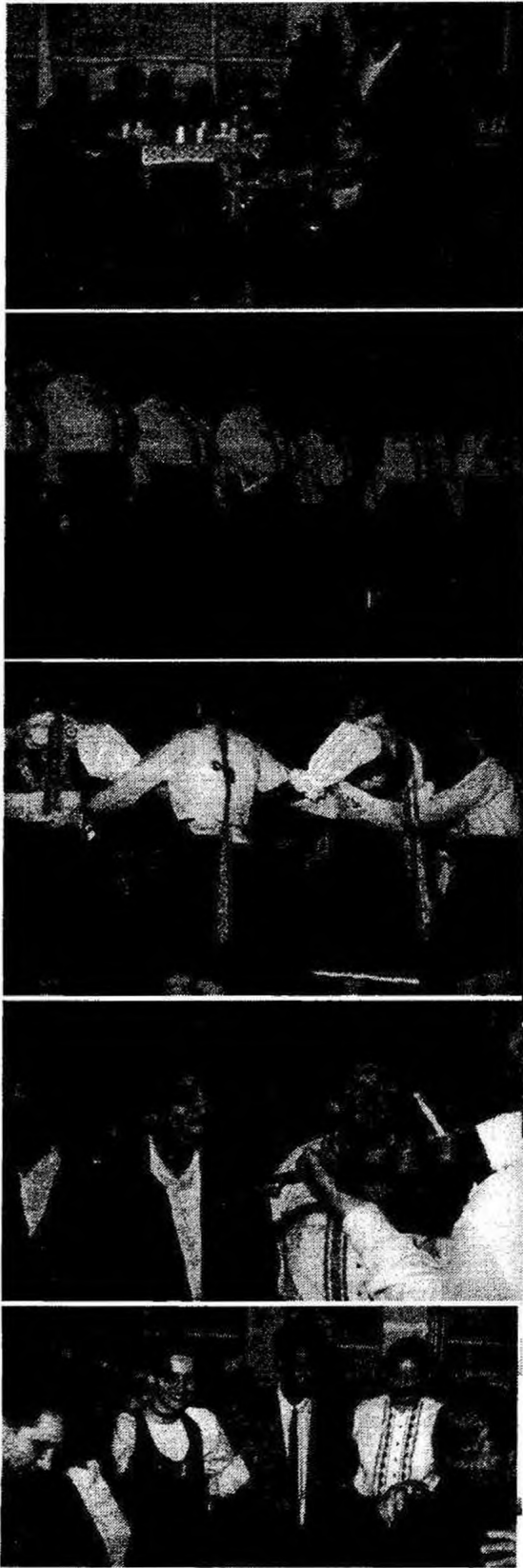
A Farsangot a falu minden korosztálya megünnepelte. Az iskolások, az ifihittanosok discoritmusokra. A hagyományos Batus-bál jellegű táncmulatság mondhatni három fordulóban zajlott le. Elsőként február 18-án a nyugdíjasok ünnepeltek, maj ezt a jókedvet folytatták február 25-én d.u. az óvodások, akik a bagi Muharay Elemér Néptáncgyüttes zenekarának, a Fix Stimm zenekarnak táncházában élvezhették annak örömeit. Végül ugyanazon este a Kék Szivárvány Népdalkör báljára került sor, mely a turai népművészeti életben egykor és jelenleg tevékenykedők tradicionális rendezvénye. Sajnos a korábbi évekhez képest jóval szerényebb volt a részvétel, ugyanis sokan távol maradtak az miatt, hogy meghívó nem érkezett számukra. Ez mindaddig problémát fog jelenteni, míg

nem sikerül összeállítani azoknak a régebbi együtteseknek a névsorát, amelyek jelenleg nincsenek jegyezve, eltűntek, elvesztek. Mindenféle félreértést szeretnénk eloszlatni affelől, hogy személyek közötti megkülönböztetésről lenne szó, pusztán egy jelentős adminisztrációs hiány okoz nehézségeket. Ezúton mindenki megértését és türelmét kérjük, valamint segítő hozzáállását ennek pótlására. Már a korábbiakban felvetődött, hogy éppen a fent említett okoknál fogva megszűnik a meghívók kiküldése és plakátokon, hangosbemondón keresztül értesülhetnek az egykori tagtársak. Éppen a megkülönböztető politikát feltételező megbélyegzés kiküszöbölése miatt. Egyelőre még nem tudni, hogy a következő évre nézve megoldódik-e a probléma, de jó volna, ha nem egy meghívó, hanem a szíve, a népi kultúra fenntartásáért érzett vágy csalogatná a rendezvényre az érintetteket.

Az újjáalakult és megsokasodott (sajnos főként csak lányokkal) ifjúsági néptáncscsoport bemutatkozott a nyugdíjasok, valamint a hagyományos népi Batus-bálon. A Hajdú István (a bagi Muharay Elemér Néptáncgyüttes táncosa) vezette csoport lánytagjai egy galgamenti és egy sárközi karikázót mutattak be. A felkészülési idő rövidsége ellenére a produkció színvonalasan sikerült. Ezen a jó nyomon elindulva szeretnék tevékenységüket folytatni, ahhoz azonban, hogy látványos koreográfiákkal és egyáltalán valamiféle koreográfiával a karikázókon kívül színpadra lehessen állni a fiú ifjúság bekapcsolódására lenne szükség. Arra próbáljuk ösztönözni őket, hogy mielőtt határozott igen-nem (többször sajnos nem!) választ adnának, jöjjenek el megnézni egy próbát, mely szombatonként 15-18 óráig tart a Művelődési Ház nagytermében. Ahhoz, hogy jól érezhessük magunkat lakóhelyünkön, identitásunkra rátaláljunk az értékközvetítés effajta módjára is szükség van.

A farsangi rendezvények közül talán a legszínesebb a nyugdíjasok bálja volt, akik Szentendréről hívtak meg két nyugdíjas csoportot, valamint egyik aktív tagjuk, Győri Istvánné, aki az Indonéz Nagykövetségen turai népdalokkal már többször szerepelt fogadások alkalmával, már barátként invitálta meg a követcsaládot, akik közül a követasszony és fia el is látogatott hozzánk egy tolmács kíséretében. Sajnos hivatalos elfoglaltságai miatt a nagykövet úr nem tudott a meghívásnak eleget tenni. A nyugdíjasok gondoskodtak a külföldi vendégek magyaros megtáncoltatásáról, s örömeiket fejezték ki affelől, hogy a szigetvilágba is eljut a magyar vendégszeretet híre. A polgármester úr köszöntő beszédében testvérközségünk, Jászó nyugdíjasaival való kapcsolatfelvétel lehetőségéről beszélt. Kihangsúlyozandó, hogy a rövid távolság Jászó és Tura között lehetővé teszi, hogy kora reggeli indulással egynapos kirándulás során ismerkedhessenek meg a nyugdíjasok a vidékkel. Reméljük, hogy a következő évben talán már közösen bálozhatnak a két község nyugdíjasai Farsang napján!

S. T.

Fotó: Seres Csilla

A Művelődési Ház programjából

Április 22-én 19 órai kezdettel a KALYI JAG nevű világhírű, autentikus népzenei játszó cigányzenekar lép fel a turai Művelődési Házban!

Utána táncház!

Jegyár: 250 Ft

Elővételben a Műv. Házban kapható!

A KALYI JAG nevű cigányzenekar 17 évvel ezelőtt alakult. Az autentikus cigány népzene és hagyományok kutatását, feldolgozását és továbbadását tűzte ki céljává. 1979-ben az akkori együttes tagjai elnyerték "A Népművészet Ifjú Mestere" címet, és 1980-ban hivatásos előadóművészek lettek. A korábbi felállásból már csak az együttes vezetője, Varga Gusztáv maradt meg. Jelenlegi tagok még: Künstler Ágnes, Balogh József, Nagy József, akik kiegészülnek még táncos vendégművészekkel (Künstler Tamás, Rostás Rudolf Janek, Balogh Mária, Ajtai Rózsa).

A Kalyi Jag eddig megjelent 4 nagylemezéből mind aranylemez lett, melyeknek dalaival turnéztak már az egész világon (Európában, Ázsiában, Amerikában).

Az együttes 1989 óta minden évben megrendezi a hagyományos Nemzetiségi Népzenei Gálát neves előadóművészek részvételével.

Nevükhöz fűződik egy nemzetiségi szakiskola (Kalyi Jag Roma Nemzetiségi Szakiskola) létrehozása, melynek alapítási éve 1993-ban volt. Ide roma és nem roma diákok egyaránt jelentkezhetnek a 8. osztály elvégzése után. Az oktatás fő profilja a számítástechnikai képzés, mellyel a tanulók személyi számítógéppel való bizonyítványt szerezhettek a 2 éves időtartam során. Emellett az első éves gimnáziumi tananyagot, cigány nyelvet, cigányságtörténetet, angol nyelvet, vállalkozási ismereteket, stb. és természetesen

zenét, táncot tanulhat mintegy 40 gyerek. A tananyagot egyetemet végzett tanárok adják át, pl. Choli Daróczy József nyelvész, műfordító. A zenei képzést az együttes tagjai vállalták fel.

1994-ben Tanpere-ben (Finnország) Európa-díjat nyertek, s ezzel egyidőben a Music Television (MTV) sugározni kezdte két dalukat.

Az együttes vezetője, Varga Gusztáv így fogalmazta meg céljukat: "Az együttes célja, hogy minden népnek énekeljen és zenéljen. Azzal a csodálatos szeretettel indulunk egy országos turnéra, amelyre mi is áhítunk. Hiszen a népek mindenféle másságukkal különbözőek, ugyanakkor kultúrájukban egyenlők. Evvel együtt küzdünk az emberi jogokért, az intolerancia elleni programokkal szeretnénk egyenlőséget kialakítani a kisebbségek, s a nagytársadalom között".

Mindehhez csak annyit szeretnék hozzáfűzni, hogy a fenti rendezvényre gyertek el, jöjjenek el minél többen!

S.T.

Április 11-én (kedd) 19 órai kezdettel a Költészet Napja alkalmából

Szilágyi Tibor színművész irodalmi estjét, valamint turai amatőr verselők felolvasásait élvezhetik a résztvevők a Művelődési Ház nagytermében.

Belépődíj: 180 Ft

***

Április 28-án 16 órai kezdettel a Hókirálynő c. gyerekelőadás tekinthető meg a Művelődési Házban!

Jegyár: 120 Ft

***

A Vigyázó Kör április 6-án (csütörtökön) 19 órakor közgyűlést tart a Műv. Házban, melyre mindenkit szeretettel vár!

A nyuszi és a farkas tanmese arról, hogy saját hazájában mindenki az, ami

A nyuszi már harmadik napja ült egy nagy tölgyfa alatt az erdő egy eldugott sarkában, ahol teljes volt a csend és a nyugalom. Ott ült és elmélkedett, míg a harmadik napon elméje megvilágosodott, és felismerte az élet értelmét. Izgatottan felugrott és sietve elindult, hogy mindenkinek elmondhassa csodálatos felfedezését.

Elsőként a farkassal találkozott:

- Üdvözöllek, Farkas Testvér! - köszönt a nyuszi mélyen meghajolva. Ugye megengeded, hogy testvéremnek szólítsalak, hiszen mi mindannyian azok vagyunk. Sőt még a növények, kövek, felhők és az emberek is a testvéreink.

A farkas meghökkenve nézett a nyuszira: "Megbolondult ez, vagy mi van?"

A nyuszi folytatta:

- Kedves Farkas Testvér! Gondolkodtál már azon, hogy mivégre vagyunk mi itt a világon? Mi az éltünk célja? Honnan jöttünk és legfőképpen hová érkezünk? Van-e értelme annak, hogy küzdjünk az életünkért, hiszen egyszer úgyis elmúlunk? Vagy mégsem teljesen? Hagyunk, vagy egyáltalán hagyhatunk magunk után valamit? A válasz, kedves Testvérem, igen. Itthagyjuk, ha más nem is, az emlékünket, amit az utánunk jövők megőriznek. Azonban ez is múlandó, hiszen száz vagy ezer tavasz után már ki emlékszik ránk?

A farkas érdeklődve hallgatta a nyuszt, aki folytatta:

- Nos, kedves Farkas Testvér, gondolom, ezek után Te is rájöttél arra, hogy nem elég egyszerűen leélni az életünket, valamit fel kell tudnunk mutatni. Valamit, ami időtálló értéket képvisel, amire mindenki emlékszik majd, ami nem tűnik el örökre. Vajon mi lehet ez? Mit hagyhatnánk hátra, ami nem lesz az enyészeté?

- Talán, valami szobor? - bökte ki bátorlalanul a farkas, aki már hallott ilyesmiről. A nyuszi szelíden mosolyogva csóválta meg a fejét.

- Nem rossz, kedves Testvérem. De gondold bele, hogy egy szobor vagy hasonló építmény sem áll mindig, szétmálasztja az idő, ledönthetik, lebonthatják. Amire én gondolok, azt senki és semmi el nem pusztíthatja. Mindenki emlékében megmarad, mert nem kézzel fogható dolog. A belőle származó dolgok lehetnek kézzelfoghatóak, de maga nem az.

- Mondd már, mi az! - szólt közbe a farkas, mert már sok volt neki ez az eszmefuttatás.

- Konkrétan meghatározni nem lehet.

A farkas lemondóan sóhajtott.

- Azonban, - folytatta a nyuszi - meg tudom Neked mondani azt, hogy mi az az eszköz, amivel létrehozhatjuk ezt a dolgot, amit, mint mondtam, meghatározni nem lehet, mivel igen sok fajtája van. Nos, az eszköz a lemondás. Igen, Testvérem, mindenről, ami a mi kényelmünket szolgálja, a másoknak azonban rosszat okozhat, le kell mondanunk. Farkas Testvér! Ha Neked van ennivalód, a testvérednek pedig nincs, oszd meg velem! Ne ölj meg madarakat, vagy más állatokat, hogy éhed csillapítsd, hiszen ők a testvéreid. Nem lehet

úgy élnünk a Földön, hogy egymást öldössük, csupán azért, hogy jóllakassuk a hasunkat. Hiszen akkor elveszünk testvéreinktől az esélyt arra, hogy ők is fennmaradhassanak, valami maradandót alkossanak. Kedves Testvérem, hogy vélekedsz erről?

A farkas óvatosan közelebb lépett a nyuszihoz és megszólalt:

- Nos, kedves nyuszi ... izé ... testvér. Ha már itten az életről esett szó ... khm... Szóval, farkas is vagyok, éhes is, úgyhogy most megeszlek!

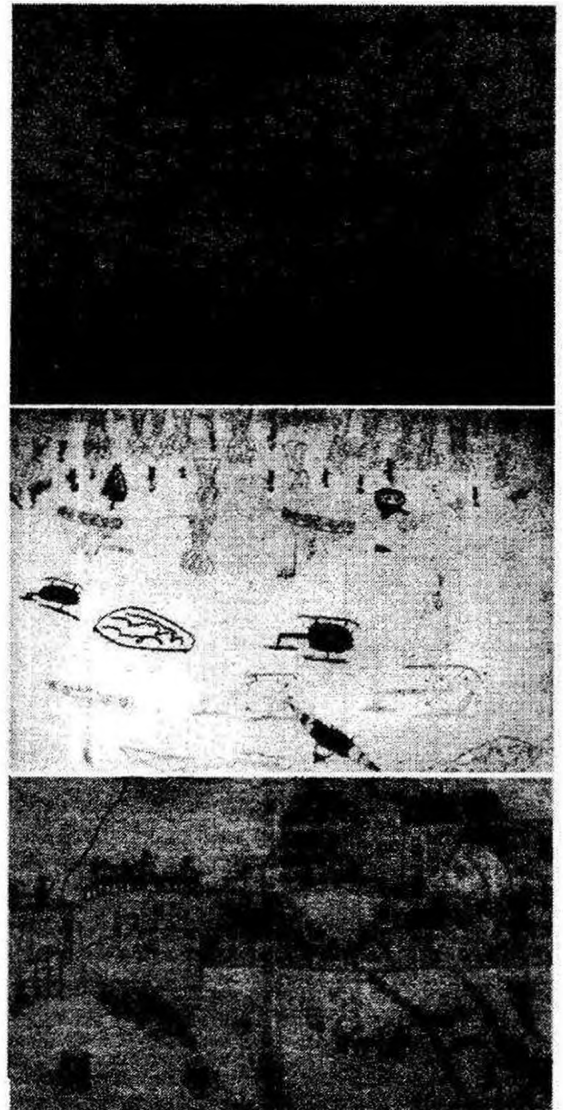
Ezzel ráugrott a nyuszira és egy falásra bekapta.

Vége.

A Háború és Béke c. rajzpályázat nyertesei (helyezés nélkül):

Benkó Anita (1. d), Kuti Zsolt (3. oszt.), Liszkai József és Dénes György (4. a)

(A további nyerteseket az alkotások fényképeivel együtt következő számunkban közöljük!)

TÁJÉKOZTATÓ
a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási
tevékenységet folytató
termelők támogatási feltételeiről és a
támogatásokhoz való
hozzájutás eljárási szabályairól

I. rész

A mezőgazdasági termelők és az erdőgazdálkodók a tevékenységük folytatásának elősegítésére többféle támogatásban részesülhetnek.

Melyek a támogatás igénybevételének körei?

- a termeléssel összefüggő, üzemviteli jellegű,
- a mezőgazdasági gépesítést segítő,
- a meliorációs és öntözésfejlesztési,
- a reorganizációs,
- az erdőtelepítés, erdőszerkezet-átalakítás, fásítás és
- a piaci szabályozást elősegítő támogatások.

I.

Mezőgazdasági termelést segítő támogatások

Célja: Hitelhez jutás, másrészt a termelés legalapvetőbb anyagszükségletének forrásbiztosítása.

1/ Pénzügyi hitelek kamattámogatása

Mezőgazdasági termelők kamattámogatása

Azok a mezőgazdasági termelők (jogi személyek, jogi személyiség nélküli gazdasági társaságok, valamint természetes személyek, magántermelők), akik (amelyek) szántóföldi növénytermesztéssel, kertészettel, szarvasmarha-, sertés-, juhtartással, valamint baromfityesztéssel, -tartással foglalkoznak, és a termeléshez szükséges anyagok beszerzéséhez éven belüli lejáratú (365 napnál nem hosszabb időtartamú) hitelt vesznek igénybe, e hitelek kamataihoz támogatást igényelhetnek.

A kamattámogatás mértéke tíz százalék. Ez azt jelenti, hogy az a termelő, aki egy banktól például 30 %-os kamattal vesz fel hitelt, a kamatból 10 %-ot az állam a támogatás révén átvállal, tehát a termelőt 20 %-nak megfelelő összegű kamattal terheli.

Mit kell tenni annak, aki kamattámogatásos hitelt szeretne felvenni?

Mindenekelőtt fel kell keresni a lakóhelyhez közeli bankfiókot (amely lehet OTP, vagy bármely kereskedelmi bank), vagy takarékszövetkezet, ahol jelezni kell a hitelfelvételi szándékot.

Eredményes megállapodás esetén a hitel felvételéről a bank hitelszerződést készít, amelyben a kamattámogatásra való jogosultságot is feltünteti.

10 százalékos kamattámogatásra jogosult az a mezőgazdasági termelő is, aki a - külön jogszabályi feltételeknek megfelelő - közraktárban élelmiszer célú búzát, vagy takarmánykukoricát helyez el, és ehhez a közraktárt fedezet alapján pénzügyi hitelt vesz igénybe.

Kamatvisszaigénylés lehetősége:

Negyedéves bontásban az adóhatóságtól, népszerű nevén APEH-től, de a visszaigénylésben segít a falugazdász.

Ki veheti még igénybe a kamattámogatást?

A mezőgazdasági termelőt elemi csapás esetén a károsodott termék termelésével összefüggő pénzügyi (banki) hiteltartozás után az előzőekben említett 10 %-os kamattámogatáson felül, az eredeti hitelszerződés szerinti időszakra további 10 %-os kamattámogatás is megilleti.

Elemi csapásnak minősül:

- valamennyi művelési ágat érintő aszálykár,
- a szántó, a kert, a szőlő, a gyümölcsös, a gyepek és a nádas művelési ágat érintő jégeső, árvíz, belvíz és a tűzkár,
- a szántó, a kert és a gyümölcsös művelési ágban a fagykár és a homokverés.

Elemi csapással sújtottnak akkor minősül a termelő, ha a felsorolt elemi csapás következtében károsodott földterület hozamértéke - a megelőző három év átlagához viszonyítva - 25 %-ot meghaladó mértékben csökkent. Elemi csapással sújtott a termelő abban az esetben is, ha az általa használt összes földterület (az erdő művelési ág kivételével) hozamértéke - az előző három év átlagához képest - 15 %-ot meghaladó mértékben csökkent.

2/ Állami garanciavállalás melletti hitelfelvétel

A mezőgazdasági termelők az őszi búza, a rozs, az őszi árpa és a szemes kukorica termeléséhez igénybe vett éven belüli hitelekhez állami garanciavállalásban is részesülhetnek. A garanciavállalással érintett hitel felső határa e termékek vetésterületének 16 ezer Ft-tal számított szorzata lehet.

A garancia mértéke az eredeti hitelösszeg, részteljesítés esetén pedig a fennmaradó tőketartozás 70 %-a. Felhívjuk a figyelmet arra, hogy az állami garanciavállalás nem támogatás! A garancia beváltásával a banki tartozás állammal szembeni kötelezettséggé válik, amelyről a termelőt az adóhatóság határozattal értesíti. E kötelezettség keletkezése azzal a következménnyel jár, hogy ameddig azt nem fizetik meg,

az adóhatóság ennek összegéig visszatarthatja (és gyakorlatilag vissza is tartja) a termelőnek járó költségvetési támogatásokat, valamint az összeg visszafizetéséig az állami adóhatóság késedelmi pótlékot számít fel.

3/ Gabonavetés költségeit csökkentő támogatás

A mezőgazdasági termelők a gabonafélék termesztéséhez vásárolt államilag minősített, fémzárolt vetőmag, műtrágya, növényvédő szer és gázolaj értékéhez állami támogatást igényelhetnek. A támogatás a gabonafélék teljes körét érinti, tehát a búza, rozs, triticale, kétszeres, őszi árpa, tavaszi árpa, zab, kukorica, köles, pohánka (hajdina), cirok és a rizs vetéshez szükséges fenti anyagok beszerzését igazoló, a termelő saját nevére szóló számla összege alapján vehető igénybe. Ha a termelő nem rendelkezik a talajműveléshez saját gépekkel, de a termesztési munka során igénybe vett gépi munka szolgáltatásról (bérmunkáról) szóló számlája van, akkor a számla ebből a szempontból a gázolaj vásárlással azonosnak tekinthető, így összege után ugyancsak igényelhető a támogatás.

A támogatás összege a számlával igazolt beszerzés értéke, legfeljebb azonban az elvetett gabonaterület minden hektárjára számítva 2000 Ft lehet.

Azok a termelők azonban, akik saját vetőmag és istállótrágya felhasználásával, továbbá állati igavonó erővel végzik a gabonatermelést, s emiatt a szükséges anyagok beszerzését igazoló számlájuk nincs, támogatást ilyen jogcímen nem igényelhetnek.

A kormányrendelet lehetővé teszi, hogy a mezőgazdasági termelők a gabonavetéshez szükséges anyagok beszerzéséhez egyszeri alkalommal előleget kapjanak. Az előleg tavaszi vetésű gabonafélék esetén március 1. napját, őszi vetésűek esetén pedig augusztus 31. napját követően igényelhető.

Az előleg szempontjából a gabonavetésre betervezett terület, de legfeljebb a termelőnek a használatában lévő, mezőgazdasági művelésre alkalmas szántóterület egésze vehető figyelembe.

Az előleg igénybevétel esetén a termelő a felvételétől számított 60 napon belül köteles elszámolni az adóhatósággal.

Amennyiben az elszámolás az előleg felvételétől számított 60 napon belül nem történik meg, akkor az adóhatóság a felvett összeget jogosulatlanul igénybe vett támogatásnak minősíti, amelyet arra a számlaszámra kell visszafizetni, amelyről azt igényelték.

II.

A mezőgazdaság eszköz-ellátottságát segítő támogatások

1/ Az új mezőgazdasági gépek vásárlásának, kölcsönzésének és bérletének támogatása

Az új mezőgazdasági gépek vásárlásának, kölcsönzésének és bérletének támogatása alapvetően két módon történhet. Hitelből történő vásárlás esetén -

megfelelő követelmények teljesítése mellett - kamattámogatás igénybevételével, illetve tartós gépkölcsönzés (géplízing), esetén a lízingdíjhoz nyújtott támogatás révén.

a) Mely gazdálkodók kaphatják meg ezeket a támogatásokat?

Gazdasági tevékenységük szerint:

- a növénytermelést és kertészetet,
- az állattenyésztést (szarvasmarha, sertés, juh, hal és baromfi),
- a vegyes gazdálkodást folytató termelők,
- a növénytermelési, kertészeti, állattenyésztési és kiegészítő mezőgazdasági szolgáltatást nyújtók, továbbá
- a mezőgazdasági gép- és berendezés kölcsönzést (esetenként, egy évnél nem hosszabb időtartamra) végzők, amennyiben éves bevételük legalább 75 %-a mező-, illetve erdőgazdálkodási tevékenységet végző termelők részére nyújtott szolgáltatásból származik.

Gazdálkodási formák szerint:

- jogi személyek (pl. közös vállalat, korlátolt felelősségű társaság, részvénytársaság és szövetkezet),
- jogi személyiség nélküli társaságok (közkereseti társaság és betéti társaság),
- természetes személyek (függetlenül attól, hogy vállalkozói igazolvánnyal rendelkeznek, vagy sem).

b/ A támogatás formája

Azok az igénylők, akik megfelelnek az a) pont alatti feltételeknek, új mezőgazdasági gép vásárlásához, kizárólag pénzügyintézet felvett éventül lejáratra engedélyezett hitel után kamattámogatást vehetnek igénybe. A támogatás utólagos, a hitelszerződés szerinti időszakra számított kamat 70 %-ának megfelelő mértékű. A gyártóműtől, áruforgalmazótól kapott hitel után kamattámogatás nem igényelhető.

Fontos követelmény, hogy kamattámogatással vásárolt gép lízingbe (tartós bérletbe) nem adható!

Azok akik nem akarják, vagy nem tudják megvásárolni a gépet, hanem azokat legalább 3 évre tartós bérletbe (lízingbe) veszik (tehát nem kerül tulajdonukba) a mezőgazdasági gép nettó ára alapján a lízingszorzóval számított és megfizetett éves bérleti díj 12 %-ának megfelelő mértékű utólagos támogatást vehetnek igénybe. Ezzel a lehetőséggel a mező- és erdőgazdálkodási szolgáltatást végzők nem élhetnek.

c) A támogatás igénybevételének feltételei:

- a gép vásárlásáról saját névre szóló számlával történő igazolása,
- a pénzügyintézettel kötött hitelszerződés bemutatása,

- a gépi munka szolgáltatója esetén a mezőgazdasági bér munka végzésére jogosító cégbirósági bejegyzés bemutatása,
- a mezőgazdasági gépkölcsönző esetében a gépkölcsönzésre irányuló tevékenység folytatására jogosító vállalkozói igazolvány bemutatása,
- a kamattámogatást igénybevevő nyilatkozata arról, hogy a támogatás alapjául szolgáló gépvásárláshoz a reorganizáció keretében támogatást nem igényelt,
- tartós bérlet esetén a bérleti (lizing) szerződés bemutatása és a fizetett bérleti díj saját nevére szóló számlával történő igazolása.

d) A támogatás igénybevétele

A támogatásra jogosult a támogatást a szükséges igazolások birtokában a pénzügyi kamatról szóló értesítés kézhezvétele alapján igényelheti az adóhatóság 232-90190-5588 számú Mezőgazdasági gépvásárláshoz, bérlethez nyújtott támogatás folyósítási számlájáról.

A kamattámogatással vásárolható és a tartós bérletbe vett új mezőgazdasági gépek jegyzékét a 7. sz. ITJ 39. Traktorok és mezőgazdasági gépek c. melléklet tartalmazza.

2/ Meliorációhoz és az öntözés fejlesztéséhez nyújtható támogatások

E támogatás célja a termőhelyi adottságok javítása, a föld termőképességének megőrzése, a termelés biztonságának elősegítése.

Támogatásra jogosult minden termőföldet használó jogi személy, jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, természetes személy, valamint az erdőkről és a vadgazdálkodásról szóló 1961. évi VII. törvénynek az 1994. évi XLIX. törvény 40. §-a által megállapított 6. §-a szerinti erdőgazdálkodó, továbbá a vízgazdálkodási társulat.

a) A támogatás mértéke és jellege

A vonatkozó kormányrendelet meghatározott munkákhoz a beruházási költség 40 %-ának megfelelő összegű, beruházási támogatás nyújtható.

A beruházási támogatáson felül a talajvédelmi-, a vízháztartás szabályozási-, és az öntözési létesítmények, valamint a területrendezések megvalósításához felvett, éven túli lejáratú, beruházási hitel után - legfeljebb a bekerülési költség 40 %-ának megfelelő hitelösszegre - kamattámogatás vehető igénybe. A kamattámogatás mértéke 60 %.

b) A támogatás igénylésének módja

A vonatkozó kormányrendelet alapján meghatározott tartalmú pályázatot a beruházás helye szerint illetékes földművelődésügyi hivatalhoz kell benyújtani.

c) A támogatási igény elbírálásának módja

A benyújtott pályázatokat a földművelésügyi hivatal bírálja el, az FM által meghatározott éves beruházás-támogatási keret nagyságának, a megye egyes térségei termelési, termőhelyi adottságainak ismeretében, valamint a keretfelhasználáshoz adott FM irányelvek figyelembevételével és dönt a beruházási-, valamint a kamattámogatás odaiteléséről.

Kamattámogatás igénybevétele esetén a pénzügyi kamatról szóló hivatali határozata alapján köti meg a hitelszerződést. A hitelszerződésbe a kamattámogatásra való jogosultságot is fel kell tüntetni. A kamattámogatás a pénzügyi terhelés alapján igényelhető, az adóhatóság előzőekben említett számú számlájáról.

A vonatkozó kormányrendelet szankciót is tartalmaz. A támogatás amortizációval csökkentett arányos részét vissza kell fizetni, ha a támogatást igénybe vevő az üzembehelyezést követő 3 éven belül a beruházást rendeltetéstől eltérően hasznosítja, illetve az eredeti cél szerinti tevékenységét megszünteti. Ezt a feltételt a földművelődésügyi hivatal és az adóhatóság egyaránt ellenőrzi.

*Pintér Ferenc
falugazdász*

Szennyvízprogram

A kedvező időjárásnak köszönhetően a bekötések száma jelenleg meghaladja a 300-at. A közvetlen építési munka is megindult, mely két helyen fog folytatódni, de csak rövid időre, ugyanis Galgahévízen a "falünnep" előkészületei miatt a polgármesteri hivatal környékén parkosítani akarnak, ezért a kérésüket méltányolva ezen a részen a gerincvezeték építése márciusban elkezdődik. Azonban a mintegy 1-1,5 km hosszú vezeték megépítése után ismét a logikus építési ütemben haladunk tovább, azaz épül a főgyűjtő, és egy kicsit később kerülnek beüzemelésre a házi átemelőknak.

Március 17-én ülést tartott az Intéző Bizottság, s határozatot hozott arról, hogy ismét meghosszabbítjuk az egyösszegű befizetés határidejét. Az 50 ezer Ft érdekeltségi hozzájárulást 1995. június 15-ig befizetők továbbra is élhetnek a kedvezményes visszatérítés lehetőségével. Tehát, ha valaki a fenti határidőig befizeti a teljes összeget, akkor a 15 %-os visszatérítésre a lehetőséget megszerezte.

Tisztelettel:

*Dolányi Mihály
GA-TU elnök*

Sport

A Varju Mihályné vezette turai tornászcsapat mindkét korcsoportja megyebajnok lett, így Kecskeméten Pest megye színeiben versenyeztek a körzeti területi döntőn, ahonnan azonban az országos döntőbe sajnos már nem sikerült bejutniuk. A korábbi eredményeikhez azonban szívből gratulálunk! Nekik és minden sportolónak további sikereket kívánunk!

Egy kis nosztalgiazás

Demetrovics Krisztina és Seres Csilla, két szép eredményeket elért egykori turai tornászunk elkísérte a megyei versenyre a jelenlegi csapatot. Egy rövid beszélgetésben tornázmúltjukról, a tornasporthoz való viszonyukról faggattuk őket.

Szerk.: Mi adott indítást arra, hogy a megyei tornászbajnokságon nézőként Ti is részt vegyetek, és egyáltalán milyenné vált a kapcsolatokat a tornával?

S.Cs.: Igaz, hogy ma már nem foglalkozom tornával, de mégis ez áll hozzám a legközelebb, bár élethivatásként nem tudtam volna elképzelni. Munkám mellett szívesen üzném, de erre jelenleg nincs időm. Gimnazistaként még visszajártunk edzésekre, kisgyermekes anyaként azonban ezt nehezen tudnám összeegyeztetni. Alig várom, hogy kislányom egy kicsit nagyobb legyen, és megismertethessem vele ezt a sportágat. Természetesen erőszakolni nem akarom, de mindenképp nagyon örülnék, ha esetleg együtt járhatnánk edzésekre.

D.K.: A tornával való kizárólagos foglalkozásra én sem törekedtem, bár mindkettőnkben volt némi ambíció segédedzői, esetleg edzői tanfolyam, szakiskola elvégzésére. Ezek a tervek ugyan - legalábbis még eddig - nem váltak valóra, de ennek ellenére, ha "testben" ritkán is vettünk részt a versenyeken, mindig érdeklődtünk a tornászélet és tornaeredmények felől.

S.Cs.: A versenyre azért mentünk el, hogy megláthassuk milyen színvonalon áll a turai, vagy akár a megyei tornasport. Mindenféle híreket lehetett hallani arról, hogy kevés a pénz, Ilonka néni is elfáradt, edzőutánpótlás pedig nincs. Számunkra, akiknek tornáspályáját nagyrészt ő kísérte végig, igen nehéz elképzelni, hogy jobb edző és lelkesebb vezető, aki majd őt pótolni tudja, akadna.

D.K.: Annak idején még egyáltalán nem jelentett gondot a szakmai vezetői utánpótlás kérdése, mikor Marci bácsi (Lendvai Márton) és Ilonka néni együtt, egymást kiegészítve tartottak edzéseket.

S.Cs.: Nemcsak mint edzők, de mint nevelők, mint emberek is sokat jelentettek számunkra.

Szerk.: Nem ment a tanulmányi eredmény rovására az intenzív sportolás?

D.K.: Nem csodálkozom, hogy felteszed ezt a kérdést, mert akkoriban is napirenden volt, szülői értekezleteknek rendszeresen témát adott. A mi

esetünkben azonban nem, sőt a fizikai igénybevétel szellemi frissességet eredményezett.

S.Cs.: Bár szoros volt az időbeosztásunk, tanulásra este kerülhetett csak sor, tanulmányi eredményünk mindig jeles volt. Mindketten elnyertük a "Jó tanuló, jó sportoló" címet. Természetesen itt nagy a szülői és az önismereti felelősség, amelynek fel kell tudnia ismerni, hogy a gyermeke, illetve saját képessége függvényében mennyi idő szükséges a tanuláshoz.

Szerk.: Mit köszönhettek a tornának?

S.Cs.: A versenyek által az ország különböző részeibe eljutottunk, ahol a versenyek mellett városnézésre, egyéb kulturális és szabadidős programokra is jutott idő. Másrészt pedig kiemelten fontos a sport jellemformáló ereje. Az embernek ugyan megvannak az alapvető tulajdonságai, de a sport a fent említett erejénél fogva megedzi az embert, megtanítja lelkileg elviselni a vereséget, megtanít küzdeni.

D.K.: Ez valóban így igaz. Azok az emberi tulajdonságok, úgymint kitartás, fegyelem, akaratere, csapatszellem, melyek már akkor alakulóban voltak, vagy kialakultak, tovább kísérnek bennünket - ha esetleg csak töredékében is - felnőtt emberként. Emellett természetesen megőriztem sportszeretetemet nemcsak eziránt az ág iránt, mert ha lehet különböző versenyeken (aerobic, kézilabda sb.) nézőként szívesen részt veszek.

Szerk.: Hogyan látjátok, változott-e az iskola felszereltsége, emelkedtek-e a sportággal szemben támasztott követelmények?

D.K.: A mostani versenyek nem tükrözték azt, hogy a követelményszint emelkedett volna. Sajnálatos azonban, hogy feltehetőleg pénz hiányában a turai iskola felszereltsége kevésbé tudott gazdagodni. Ennek ellenére azonban elmondható, hogy mégis jó eredményeket teljesítenek a tornászok.

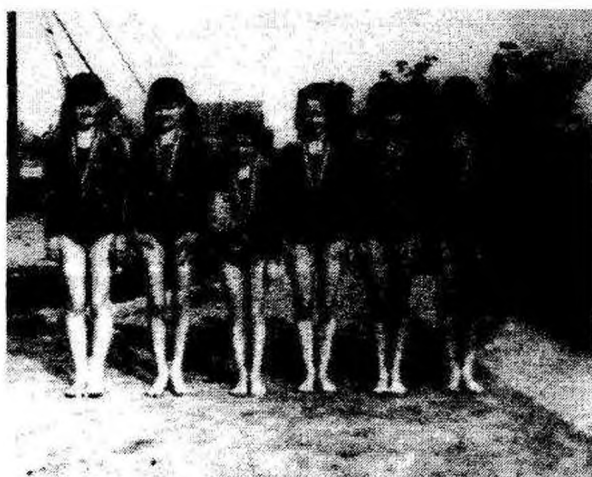
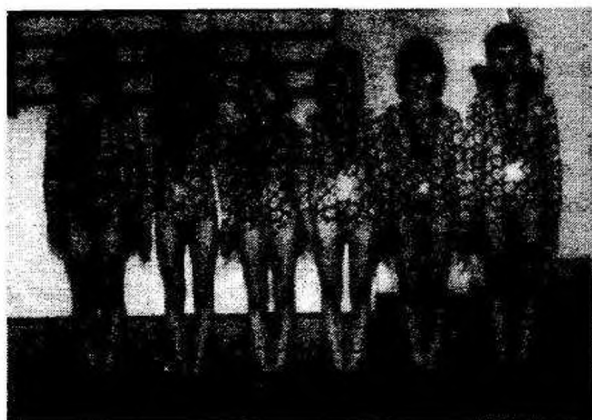
S.Cs.: A turai iskola, ez a sportág és egyáltalán a turai amatőr sport megérdemelné egy tornacsarnokot. Reméljük az anyagi lehetőségek majd megengedik, hogy legalább gyermekeink megfelelő feltételek között gyakorolhassák és élvezhessék a mozgás örömeit.

Szerk.: Ezzel az önkormányzati tervekben is napirenden lévő nyitott kérdéssel zárjuk a beszélgetést, várva a fejleményeket és előrelépéseket.

Köszönöm, hogy észéseiteket és véleményeiteket megosztottátok a Turai Hírlap olvasóival!

S. T.

*Egykori bajnok csapatok
Bal szélén: S.Cs. és D.K.*

Véget ért az utolsó tornászév

Alsó tagozat bajnok csapata

Jónás Zsuzsanna, Tóth Gabriella, Galambos Éva,
Baráth Beatrix, Bíró Krisztina, Szalai Zita

Felső tagozat bajnok csapata

Bíró Szilvia, Tóth Zs. Anita, Kovács Éva, Juhász
Gabriella, Galambos Edit, Tóth Éva

*A februári szám sporthíreiből kimaradt: Pásztor Péter
35 éves munkájáért kapott a "Turai Sport
Szolgálatáért" emléklakettet.*

*Ezúton kérünk elnézést a technikai okok miatt
bekövetkezett hiányosságért!*

SPORT

KÉZILABDA

Sorsolás - nők

ápr. 15.	14.00-15.00	Tura-Érd
ápr. 23.	16.00-17.00	Abony-Tura
ápr. 29.	10.00-11.00	Nagymaros-Tura
máj. 6.	14.00-15.00	Tura-Martonvásár
máj. 14.	9.00-15.00	Vác-Tura
máj. 28.	14.00-15.00	Tura-Tóalmás

Sorsolás - férfiak

ápr. 1.	17.30	Simontornya-Tura
ápr. 9.	15.00	Tura-DUTÉP
ápr. 16.	18.00	Hargita-Tura
ápr. 23.	15.00	Tura-Ercsi
ápr. 30.	11.00	Soltvadkert-Tura
máj. 7.	14.30	Tura-Alap SE
máj. 13.	16.00	Dávod-Tura
máj. 21.	15.00	Kecel-Tura
jún. 3.	16.00	Martonvásár-Tura
jún. 11.	16.00	Tura-Gyömörő

FUTBALL

Még nem közölt sorsolások

Serdülő I.

márc. 11.	9.30	Pécel-Tura
márc. 15. *	13.30	Tura-Vácszentlászló
márc. 18.	9.30	Kistarcsa-Tura
márc. 25.	9.30	Tura-Veresegyház
ápr. 1.	9.30	Viktória-Tura
ápr. 8.	9.30	Tura-Kerepes
ápr. 15.	9.30	Hévízgyörk-Tura
ápr. 19. *	16.00	Tura-Aszód
ápr. 22.	9.30	Dány-Tura
ápr. 29.	9.30	Bag-Tura
máj. 3. *	16.00	Tura-Iklad
máj. 13.	9.30	Tura-Kartal
máj. 17. *	16.00	Isaszeg-Tura
máj. 20.	9.30	Tura-Erdőkeres

* = szerdai napokon

Serdülő II.

ápr. 14.	16.00	Tura-Viktória
ápr. 21.	16.00	Hévízgyörk-Tura
ápr. 28.	16.00	Tura-Gödöllő
máj. 5.	16.00	Tura-Pécel
máj. 12.	16.00	Erdőkeres-Tura
máj. 19.	16.00	Tura-Veresegyház
máj. 2.	16.00	Tura-Isaszeg

Öregfiúk

márc. 27.	16.00	Tura-Kartal
ápr. 3.	16.00	Veresegyház-Tura
ápr. 10.	17.00	Pécel-Tura
ápr. 18. *	17.00	Tura-Kistarcsa
ápr. 24.	17.00	Mogyoród-Tura
ápr. 31.	17.00	Tura-Vácszentlászló
máj. 8.	17.00	Erdőkeres-Tura

máj. 15.	17.00	Tura-Szada
máj. 22.	17.00	Aszód-Tura
máj. 29.	17.00	Tura-Gödöllő
jún. 5.	17.00	Hévízgyörk-Tura

* = keddi nap

Március hónapban lejátszott bajnoki mérkőzések eredményei:

FELNÓTT

Bag-Tura	0-1	(0-0)
Góllövő: Lipcsei Zoltán		

Tura-Nagykátá	3-0	(1-09)
Góllövő: Őszi Csaba 2, Tóth Balázs		

Dömsöd-Tura	0-0	
-------------	-----	--

Jelenlegi állás:	1. Dömsöd	38 pont
	2. Tura	37 pont
	3. Dabas	35 pont

IFI

Bag-Tura	1-3	(1-1)
Góllövő: Pécsi István		

Tura-Nagykátá	2-2	(2-0)
Góllövő: Pécsi István		

Dömsöd-Tura	1-3	(0-0)
Góllövő: Pécsi István, Nagy Csaba, Sukaj Zsolt		

Jelenlegi állás:	1. Nagykőrös	47 pont
	2. Halásztelek	43 pont
	3. Maglód	39 pont
	4. Taksony	37 pont
	5. Tura	32 pont

SERDÜLŐ I.

Pécel-Tura	0-4	(0-1)
Góllövő: Hubert Norbert, Bata Balázs, Jónás Sándor és öngól		

Tura-Vácszentlászló	2-1	(0-0)
Gól: Tóth Zsolt, Szilágyi Szilárd		

Kistarcsa-Tura	1-2	(0-1)
Góllövő: Tóth Zsolt, Diós Gábor		

Tura-Veresegyház	1-1	(1-0)
Góllövő: Jónás Sándor		

Jelenlegi állás:	1. Tura	49 pont
	2. Kistarcsa	41 pont
	3. Isaszeg	41 pont

ÖREGFIÚK

Tura-Kartal	0-0	
-------------	-----	--

Tóth M. Imre
községi sportügyi előadó

ANYAKÖNYVI ADATOK:**Születés:**

Gólya Edit (1995. 02. 16.)
 Kállai Katalin (1995. 03. 03.)
 Medveczki Ádám Tibor (1995. 02. 21.)
 Rác Tamás (1995. 02. 12.)

Házasságkötés:

Balogh Rudolf - Bangó Tünde

Halálozás:

Anderkovics Sándor Józsefné
 sz.: Szabó Ilona (85 éves) Tura, Arany J. út 44.
 Benke Rozália (91 éves) Tura, Vasút út 52.
 Csányi András (55 éves) Tura, Petőfi tér 18.
 Csorba Péter (57 éves) Tura, Alsóerdősor 27.
 Dányi István (79 éves) Tura, Zsámboki út 62.
 Ignác Jánosné,
 sz.: Tóth Anna (81 éves) Tura, Nyárfa út 27.
 Juhász Sándor (71 éves) Tura, Rákóczi út 68.
 Meleg György (77 éves) Tura, Vörösmarty út 19.
 Tóth Tibor (40 éves) Tura, Táncsics M. út 83.

***A turai ifjúsági néptánccsoport
 próbáit szombatonként 15.00-tól
 18.00 óráig tartja a Művelődési Ház
 nagytermében erőteljes
 lánytöbbséggel!***

Fiúk, hát hol vagytok???
***Eljött az idő és a lehetőség, hogy
 bizonyítsatok és megismerjétek
 a tánc örömeit és szépségeit!***

**A társastánc iránt érdeklődők egy-egy
 alkalommal is csatlakozhatnak
 Kránicz József haladóknak indított
 tánciskolájába szerdánként 17.30
 órakor!**

Részvételi díj: 160 Ft/alkalom

***A Művelődési Ház
 eseményeiről és a falu
 közéletéről készült fotók
 folyamatosan rendelhetők a
 Bartók Béla Műv. Házban!***

TRINCSI TOTÓZÓ
megnyílt

TURA, TÁNCICS M. ÚT 67.
szám alatt

TOTO-LOTTÓ
SZERENCSESORSJEGY
DOHÁNYÁRUK
ÜDÍTŐK, ITALOK

Nyitva:

HÉTFŐ:	szünnap
KEDD:	8-12, 14-18
SZERDA:	8-12, 14-18
CSÜTÖRTÖK:	8-12, 14-20
PÉNTEK:	8-17
SZOMBAT:	8-12 óráig
VASÁRNAP:	-

**Aszód város
 zöldövezetében
 ELADÓ**

**1 szobás 45,5 nm-es,
 1 1/2 szobás 52,5
 és 3 szobás**

92 nm-es

komfortos

társasházi lakás!

Vételár: 21500 Ft/nm

Érdeklődni:

06-20-357-920-as és

06-60-343-357-es

telefonon

ifj. Laukó József

ügyvezető

igazgatónál lehet.

CIPŐBÖRZE!
 Női-férfi-gyermek
 tavaszi-nyári lábbelik!
RENDÍVÜL
KEDVEZMÉNYES ÁRAK!

Nagy választék!
 Április 3-án 9-18 óráig
 a turai Műv. Házban!
 Várjuk vásárlóinkat!
ÉLKER GMK

1001

Portéka

Vegyesbolt nyílt
 Vácszentlászlón a
 "Régi iskola" épületében!
 Néhány ízeltő

terméklistánkból:

* ajándéktárgy * cipő/lábbeli *
 divatos farmerruházat * háris-
 nya * illatszer * könyv * papír,
 írószer * porcelán, üvegáru *
 rövid- és méteráru * ruhanemű

Péntekenként 15-17 óráig arany-
 ékszer és nemesfémáru készíte-
 tés, javíttatás!

Rendszeres számítógéppel
 kapcsolatos tanácsadás!

Nyitvatartás: H-P 8-17

Szo. 8-13 óráig

**Sok szeretettel várjuk
 vásárlóinkat!**

ÚJ, KORSZERŰ
SZESZFŐZDE NYÍLT
 Szentmártonkátán, Bacsó Béla u.
 66. sz. alatt

BÖTÖS JÓZSEF
 pálinka bérfőző
 várja a főzetők
 jelentkezését!

Tüzelőről és szállításról
 gondoskodunk! Tel.: 125

Hirdetési és reklámlehetőség
 a Turai Hírlapban

1/1 oldal:	6.000 Ft
1/2 oldal:	3.000 Ft
1/4 oldal:	1.500 Ft
1/8 oldal:	750 Ft

Hirdetésfelvétel a Műv. Házban!

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Piac tér (Átsné),
 Takarékszövetkezet, Vasúti hírlapárus, Eliás
 Zoltán (Tura, Petőfi tér 7.), Mini Presszó
 (Honvéd utca), Sláger ABC (Zsámboki út),
 Pékség, Napsugár élelmiszerüzlet (Régi vásártér
 15.), Samu Gazda mezőgazdasági boltja (Szt.
 István út 82.).

Turai Hírlap - közéleti havilap -
 Kiadja a Trai Polgármesteri Hivatal
 Felelős kiadó: Tóth István polgármester
 Megb. szerk.: Seres Tünde
 Számítógépes munkatárs: Darnyikné K. Zs.
 5. évfolyam 3. szám
 Nytsz.: B/BHF/567/P/91.
 Levélcím: Polgármesteri Hivatal,
 2194 Tura
 Készült: 600 példányban a RO-LA Kft.
 nyomdaüzemében Valkón
 Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor